

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy evre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VRDEKBN:
Egy evre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

MERDTESK:
6-hasabou pont sor egyzetor 20 fil.
minden következőnél 16 fillér.

nyár sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, október 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vexércikk: Ügyvédek mozgalma.**
- A trónörökös házassága.**
- A nagyhatalmak békétárgyalása.**
- Pálffy gróf otthon.** Irta: Vay Sándor gróf.
- A pénzügyi bizottságból.**
- Haros a trónörökös házassága miatt.**
- Színházi epizódok.**
- As irodalmi- és kultur-egyesületek egye-
sítése.**
- Uj elnökök az aradi szabadelvű pártban.**
- A Népszínház botránja.**
- Skandalum egy uri háiban.**
- Hamis ötkoronások Aradon.**
- Merénylet a csári vonat ellen.**
- Drága masina.**
- Tárca: A remekmű.** Irta: Henri de Forge.
- Regény-Csarnok: A kételkedő ember.** Irta:
Groller Balduin.

Ügyvédek mozgalma.

Arad, október 20.

Az aradi ügyvédi kamara holnap, va-
sárnap d. e. rendkívüli közgyűlésre gyűl
össze, melynek egyedüli tárgya az *ország-
gos ügyvédi nyugdíj kérdésének megvitatása.*
A fővárosban a múlt héten megtartott
országos értekezleten az aradi kamara
nem képviseltette magát azon okból, mert
az értekezlet elé terjesztett elaboratumot
elfogadhatónak nem találta. De nem ta-
lálta elfogadhatónak az igazságügyminisz-
ter sem és ezt az álláspontját közölte is
a budapesti ügyvidi kamarával, egyszers-
mint felszólította az összes kamarákat,
hogy a kérdést alaposan letárgyalva, véle-
ményüket hozzá terjesszék fel.

Ezen meghagyás értelmében ülésezik

ma az ügyvédi kamara és tárgyal azon
előadói javaslat alapján, melyet *Steinitzer*
Félix a kamara titkára, kiváló szakérte-
lemmel kidolgozott.

Ezen előadói javaslat nem zárkózik el
attól, hogy a *kényszerfizetés elvére* alapított
országos nyugdíj intézet felállítására vo-
natkozó törvény meghozassék, mert az
ügyvédi karnak teljes erejével azon kell
lennie, hogy a megbízhatósága iránt, a
tekintélyét már is veszélyeztető kételyek
mielőbb eloszoljanak, másfelől pedig mun-
kaképtelenség esetére legyen meg az a
megnyugtató tudata, hogy elaggása vagy
munkaképtelensége esetére is biztosítva
van a megélhetése.

A cél azonban csak úgy érhető el,
ha a nyugdíjintézet *országos jelegű*, de ki-
zártan tekintendő az intézménynek ka-
marai alapon való megállapítása. Egy má-
sik főfeltétele a *kényszerbefizetés*, mert
csak emellett érheti el az intézmény
anyagi és erkölcsi célját. Igen helyes a
javaslat azon álláspontja, hogy a befize-
tési kényszer csak a nyugdíjtörvény
életbelépése napja után bejegyzendő
ügyvédekre lehet hatályos; a már be-
jegyzett ügyvédek közül pedig csak azok-
ra, kik még nem haladták túl a 30 éves
korukat. Ez a helyes; mert — miután a tel-
jes nyugdíj csak 40 éves működés és be-
fizetés után adható meg és így minden
valószínűség az ellen szól, hogy 30 évét
meghaladó ügyvéd ezen teljes nyugdíjat
élvezhesse — a többiekkel tehát csak
egyenlő terheket viselne, de egyenlő jo-
gokban nem részesülne.

A budapesti országos értekezlet egy
nyugdíjtáblázatot is dolgozott ki, amely
komoly tárgyalás alapjául el nem fogad-
ható. E szerint egy 50 éves ügyvédnek
nyugdíja legkisebb, vagyis 30 frtnyi évi
fizetés mellett évi 78 frt, 60 frtnyi évi
befizetés mellett pedig évi 157 frt. A ka-
mara tehát helyesen érvel, mikor ezt nem
nyugdíjnak, hanem alamizsnának tartja,
mely a nyugdíjintézetet már ennél fogva
is czéltalannak tünteti fel.

A kérdést kamaránk tehát csak oly-
kép kívánhatja megoldani, hogy az ügy-
véd teljes nyugdíja annyi legyen, mint a
törvényszéki bíráké, vagyis 3200 korona
és pedig a bejegyzéstől számított első tíz
év elteltével a teljes nyugdíj 40 százalé-
kával és így tovább, évenként 2—2 száza-
lékkal magasabb összeggel, egészen a tel-
jes nyugdíj élvezetéig.

A budapesti kamara által kidolgozott
alapszabályok mellett az aradi ügyvédi
kamara az intézmény felállítását el nem
fogadhatja még azért sem, mert a buda-
pesti kamara ezen tervezet szerint oly
előjogokat biztosít magának, melyek mel-
lett az ország többi kamarája tehetetlenné
válnak és ki van szolgáltatva anyagi és
erkölcsi szempontból a budapesti kamara
omnipotenciájának.

Az alapszabály szerint például, a csat-
lakozni kívánó kamara nem léphet be már
ipso jure az alapszabályokban foglalt fel-
tétel alapján, hanem a többségével ve-
zető budapesti kamara kegyelméből és
feltételei mellett. De a többségével vezető
budapesti kamara, alapszabály szerint, az

TÁRCA.

A remekmű.

Irta: Henri de Forge.

I.

— Szegény barátom, tehát soha sem fogsz
igazi sikert elérni, — szolt Dubreuil Márta a
férjéhez gunyosan, megvetően.

Pierre felelet nélkül hajtotta le a fejét, s
idegesen gyűrte össze a papirost, melyet csak
az imént irt tele. Legalább huszadszor történt,
hogy a felesége ilyen megjegyzést tett s Pierre-
nek az fájt legjobban, hogy a lelke mélyén azt
érezte: a feleségének igaza van.

Igen, képtelen volt rá hogy olyan művet
teremtson, mely felemelje a többiek fölé;
meg kellett elégednie azzal az unalmas fel-
adattal, hogy napilapoknak, megrendelésre dol-
gozzék.

Hajdan, a pályája kezdetén, mikor az első
regénye, melyet szerényen a maga költségére
nyomatott ki, megjelent, a leghöbortosabb re-
mények, a legvakmerőbb becsvágy töltötték be
a szívet; a rokonsága, a barátai hitték a te-
hetségében. De ah, azok, az anyja, a hugai
nagyon szerették s a munkáit elnézéssel, sze-
retettel olvasták.

A felesége, Márta, nyitotta ki a szemét

késérü megvetéssel telt szavaival s kemény,
iróniás pillantásaival. Százszor neki ült a mun-
kának, hogy valami érzékeny regényt, vagy
mozgalmas színművet írjon olvadó, hajlékony,
finom stílusával; s százszor tépte szét a papi-
rost ingerülten, azzal a gondolattal, hogy amit
irt, döreség, tűzre való.

S ezért Márta szemrehányásaira nem tu-
dott felelni s véghetetlen volt a fájdalma, mi-
kor ilyenkor vissza-visszagondolt a jegyben-
járásuk idejére, azokra a sétákra ott a vi-
rágzó almafák alatt, azokra a szerelem-eskü-
vésekre, az első csókokra! . . . S most ugy
tűnt fel neki, mintha a szavát szegte volna
meg. Márta oda adta neki ragyogó szépsé-
gét, ifjúságát, neki a tehetségét, álmaiknak
valóra váltását, vagyont kellett volna cserébe
adni érte.

E helyett Dubreuilnek az idő csak csaló-
dást hozott. Szép tervezgetéseik teljesíthetetlen
kívánságok maradtak, Mártának be kellett ér-
nie a mindennapi élet prózaiasságával.

— A szerelmünkben keressünk vigaszt,
édesem, — mondta Pierre.

— Tudod Pierre, csupa szerelemből nem
élhet az ember; a szerelem csak azokban a
regényekben jó, amelyeket irsz . . . vagyis in-
kább írni akarsz!

Pierre szívében e szavakra megszakadt va-
lami; de nem mutatta.

— Szórakozás kell neked, Márta, — felel-
te nyugodtan. — Jó. Meglessz!

II.

S ettől fogva vége volt nyugalmas együtt-
élésüknek. Vége azoknak a hosszú beszélgeté-
seknek a kandalló mellett, azoknak a bájos
apróságoknak, melyek olyan széppé teszik egy
szelermes pár életét.

Pierre a Márta kedvéért színházba, bálók-
ba kezdett járni, résztvett mindazokon a mu-
latságokon, melyeket a nagyvilági élet nyújt.
Tavasszal lóversenyre, kiállításokra jártak, a
nyarat a tenger mellett töltötték el. S mivel
Pierre nem keresett elég pénzt ennek az élet-
módnak költségeire, titokban adósságot csinált,
hogy fedezhesse a kiadásait.

S Márta meg volt elégedve.

— Nagyon kedves férjem van nekem,
Pierre, — szokta mondani boldog tréfálko-
zással.

S Pierret boldoggá tette ez a mosolygás,
mely most már olyan ritkán, csaknem csak
alamizsnaképpen jutott ki neki.

S az asszonyt mindenhol csodálták, ünne-
pelték, kényeztették; de Márta értett is hozzá,
hogy hogyan kell bájosnak, szépnek, a sike-
reire büszkének lenni. A társaságban kezdték
kérdőzni, hogy ki ez a szép asszony. Ah,
annak a kis izé . . . egy jelentéktelen írónak
a felesége, azé az emberé, aki bölcsen a hát-

egyes kamaráknak a kötelékből való kizárása fölött is intézkedhetnék. Különös továbbá az alapszabály azon intézkedése, hogy bár az egyes kamarák, egyes esetekben, megállapíthatják ugyan az ellátás összegét, de a budapesti kamara fentartotta magának ezen határozatnak hivatalból való megváltoztathatási jogát.

Ezen alapszabály szerint a kamarák két csoportja keletkeznek. Az első csoportba tartoznék egyedül a budapesti kamara, mint a többiek felett korlátlan többséggel rendelkező vezető kamara; a másik csoportba tartoznának valamennyi többi csatlakozó kamarák, mint alárendelt végrehajtó közegek.

Ez annyit jelentene, hogy a budapesti kamara hatályon kívül kívánja helyezni minden egyes ügyvédi kamarának törvényben biztosított egyenjogúságát, egymástól való függetlenségét és önkormányzati szabadságát.

Lehetetlenség végül az alapszabály azon intézkedése, hogy minden egyes kamara a tagjai után járó nyugdíj-jarulékat pontos beszolgáltatásáért *vagyoniilag felelős*. Ez abszurdum, mert a kamaráknak, mint testületnek, *vagyonja nincs*.

Mindezeknél fogva az aradi kamara holnapi közgyűlésén helyesen cselekszik, ha a kamarai titkár előadói javaslata értelmében a budapesti kamara által kidolgozott alapszabályokhoz hozzá nem járul és azokat *el nem fogadja*.

Dr. Radó Károly.

A trónörökös házassága.

Budapest, október 20.

Ferencz Ferdinánd trónörökösnek Chotek Zsófia grófnővel történt házassága óta ugyszólván állandóan napirenden maradt az a kérdés, hogy megfelel-e a magyar közjognak a trónörökösnek a házasság előtt tett nyilatkozata és hogy vajjon lemondhat-e a trónörökös nejeinek és gyermekeinek jogairól.

Az ellenzéki lapok — bocsássuk mindjárt előre — inkább loyaltásból s a becsületes nemes magyar lovagiasságból kifolyólag, semmint a pragmatika szankció igaz értelméből, azt fejtegették, hogy a trónörökös esetleg szüle-

tendő gyermekeinek jogairól nem mondhat le, azoknak, törvényes házasságból származván, természetes és törvényes joguk van a trónutódlásra és a trónörökös nyilatkozata csak veszélyt rejt magában, mert trónörökösödési villongások és viszályok származhatnak belőle.

Elejétől fogva azt azon az állásponton voltunk és vagyunk, hogy épen a pragmatika-szankció alapján e veszély fenn nem forog, mert az idézett törvény egészen világosan és minden kételyt kizárólag intézkedik. Kimondja ugyanis, hogy a trónra csupán „*osztrák főhercegek*” tarthatnak igényt, illetőleg még világosabban azt mondja, hogy csak osztrák főhercegek lehetnek örökösei a trónnak úgy Ausztriában, mint nálunk Magyarországon.

Miután pedig a trónörökös születendő gyermekei nem lesznek főhercegek, hanem csupán anyjuk nevét viselik, nem is tarthatnak igényt a trónra.

Ez tiszta és határozott dolog.

E felett még komolyan vitázni sem lehet.

A trónörökös nyilatkozatának becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot tegnap kezdte tárgyalni az igazságügyi bizottság, s a kifogásoknak, ellenvetéseknek egész légiójával vonultak fel Györy Elek, Barabás Béla és Polónyi. A tuzásoknak és a tévedéseknek láncolata az, amit felsoroltak.

Elismerjük, hogy ezek részben hazafias aggályokból, részben ezélt tévesztett loyaltásból származnak.

Ez ellenvetésekre aztán precise s a törvény világos, szabatos magyarázatával felelt Széll Kálmán miniszterelnök. Kimutatta, hogy a hivatkozott házi szabályoknak nincsenek olyan rendelkezéseik, melyek a mi törvényeinkkel, különösen pedig az 1723-ik első és második törvényekkel ellenkeznének. A morganatikus házasság minden monarchikus államban elfogadott intézmény, a melynek következményei gyakorlatilag fennállanak. Ha pedig így áll — és Ferencz Ferdinánd trónörökös házassága morganatikus, gyermekei épen a fenálló törvényekből folyólag ki vannak zárva a trónörökösölsből.

Más kérdés a trónörökös nejeinek, leendő királyunk feleségének közjogi állása.

Ez valóban kényes kérdés. Különösen az Magyarországon, a hol ily házasságra precedens nem volt. Magyarországon a király nejét ma-

gas állásának a királynőt megillető tisztelettel vették mindenha körül. Visszás és ferde helyzete a jövő királyi hitvesnek Magyarországon sok szó és vita szülőforrása lesz.

Erre nézve az a nézetünk, kár ezt a kérdést ma még bolygatni.

Bizzuk ezt a jövőre. Ennek a helyzetnek a megoldása egy későbbi időnek van fenn tartva.

Saturnus.

TÁVIRATOK.

Az új kancellár.

Berlin, október 20. Bülow gróf birodalmi kancellár Homburg vor der Höheből ideérkezett.

Ünnepelt elnök.

Rio de Janeiro, október 20. Campos Salles elnök lelkes óvációk mellett hajóra szállt és Buenos-Ayeresbe utazott. Az elnök hajóját egy brazilai hajóosztály kíséri.

Polgárháboru.

New-York, október 20. E hó 8-iki panamai táviratok azt jelentik, hogy Kolumbiában még egyre tart a polgárháboru. Az ország segélyforrásai kiapadnak, az ország belseje el van pusztítva.

A nagyhatalmak béketárgyalása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 20.

Ma, avagy a jövő hét elején megkezdik Pekingben a béketárgyalásokat. Az ülés első pontja az idegen hatalmak képviselőinek megbízólevelének fölülvizsgálása lesz. Erről kimerítő jelentést küldenek a kormányokhoz és csak azután indulnak meg az észme tárgyalásokról szintén, az egész tárgyat felölelő jelentés megy a kínai császárhoz. Így tehát a tárgyalás menete elég lassu és vontatott lesz.

Ami a kínai részről tett követelményt illeti, hogy a béketárgyalásokra való tekintettel a *fegyverszünet* megkötéséig, erre vonatkozólag a beérkezett jelentések határozottan azt mutatják, hogy a katonai helyzetre e tárgyalások befolyást nem fognak gyakorolni.

Mai távirataink a következők:

— Forgalomba fogjuk hozni a férje nevét, — szolt pártfogói hangon.

— Dolgozz, Pierre, — szolt Márta. — A gróf ajánlata igen sokat ér. Nem szabad kihasználatlanul hagyni.

Dubreuil Pierre nem felelt. Mindig egykedvű volt, bármi történt is körülötte, úgy látszott, mintha nem törődne vele. Egy nap azonban, mikor szomorú ebédjüknek vége volt, így szolt a feleségéhez:

— A Gymnase-színházban pár nap múlva előadják egy darabomat.

— Lám, lám — felelt az asszony, akinek felébredt a kíváncsisága. — Erről nem is szoltál nekem.

Márta őszintén örült. Hiszen alapjában véve jó asszony volt; meg az a gondolat is, hogy a férje darabjának első előadására fog menni! Az ujságok írják róla, a társaság együtt lesz a színházban, gyönyörű esti öltözéket csináltat . . . . Örvendő csókolta meg Pierrenek mind a két arcát.

— Örülsz neki, Márta? Látod, sokat nagyon sokat dolgoztam!

— Édes Pierrem! Nagyon boldog vagyok! Pierre szomorúan mosolygott.

— Ki tudja? . . . talán . . . ha még nem volna késő?

Az előadás előtti napok ünnepszámba mentek Mártának. Az ujságok sokat írtak már előre a darabról, a beavatottak nagy sikerről beszélték.

térben marad s egészen közömbösen veszi a felesége sikereit. S csakhamar befolyásos emberek is érdeklődni kezdtek Márta iránt; a neve belekerült az ujságokba is és egy elegáns sportsman, egy igazi gróf szerelmet vallott neki. Márta kinevette.

— Sohse bánts, — szolt a férjének. — Ez az ember mulattat engem a bókjaival. Tudod, hogy tisztességes asszony vagyok. Hisz egy kis szórakozás rám is rám fér!

Dubreuil Pierre rettenetes mosolygással felelt. A szívet rága a gondolat, hogy egy ilyen üres fejű majom forgolódik a felesége körül. Szerette volna arczul ütni, mikor legközelebb látják, de befolyásos ember volt: kimélni kellett! A gróf urnak méltóztatott érdeklődni Pierre után is.

— Irjon valami szindarabot, fiatal barátom, — szokta mondani. — Majd én ajánlom. Hisz akinek ilyen szép felesége van, annak tehetséget is adott az Isten!

— Igazán Pierre, — sürgette Márta is. — miért nem irsz valami feltűnést keltő darabot? Hiszen annyi érdekes témát ad az élet! Miért nem irsz?

S egy este ott a tengerparti szálló kicsiny szobájában, ahol a nyarat töltötték, Pierre odaült az asztalhoz, míg Márta a táncban kifizradva elaludt. A fejét elgondolkozva hajtotta a tenyerébe s szomorúan susogta:

— Márta szerelmének vége.

Az éjszaka csendes, derült volt, csillagsu-

gáros. Pierre előtt ott feküdt a toll, meg a papíros.

— Nyujt-e még feledést a munka? — kérdezte magától.

S lázasan kapta fel a tollat és írni kezdett. S szomorúsággal volt teljes, amit írt, mint a szíve. A betűi mult örömről, meglevő kinnról beszéltek, édes emlékekről, nagy szenvedésről. A tolla embereket alkotott: először saját magát rajzolta meg, aztán Mártát s végre a gróft, a gyűlölt vetélytársat. egész éjjel ott ült az asztalánál s szindarabot írt, étellel, mozgással teljes művet.

— Már fenn vagy, Pierre? — kérdezte az asszony, mikor felébredt. — Min dolgozol olyan szorgalmasan?

— Mindegy, akármi, — felelt a férje hidegen. — Tudod, hogy tisztességes munkát úgy sem tudok csinálni.

De attól fogva minden éjjel, mikor Márta elaludt, nesztelenül felkelt s munkához ült. S csudálatos! Most érezte, hogy sikerülni fog a munkája, hogy most megalkotja azt, amire előbb nem volt képes.

III.

Visszatértek Párisba. Pierrenek nehezére esett elhagyni ezt a helyet, ahol végre, tenger bánata között örömet is talált. Márta azonban örült, hogy megint Párisban lehet, annál is inkább, mert a gróf megígérte, hogy olyan vigalmakat rendez a tiszteletére, melyeken ott lesz egész Páris.

London, október 20.

A *Daily Mail* jelenti Sanghaiból: Az a fekete-sas-rend, a melyet Vilmos császár annak idején Henrik porosz herceggel adatott át a kínai császárnak s a mely utóbb egy orosz katonának jutott zsákmányul, a kinek e rendjel értékéről sejtelve sem volt, most a hongkongi önkéntes sereg egyik csapatának a kezébe került. A csapat parancsnoka, Potts százados nem akarta a rendjelet a német konzulnak kiadni, mire a konzul táviratilag Berlinbe fordult instrukciókért.

London, október 20.

Csocsoból jelentik e hó 14-éről: A tartomány nyugodt, az emberek egészen barátságosak, a kínai rendes csapatok visszavonulnak. Élelmiszer bőven van. A helyi hatóságok nagy erőfeszítéseket tesznek a boxerek elnyomására. Campbell tábornok, a ki Gaselee tábornok paotingfui expedíciójával együtt működik, azt jelenti egy e hó 13-iki táviratban, hogy csapataival Tiencinbe érkezett. A tartomány nyugodt, a csapatok egészségesek. Készletük bőven van. 14-éről azt jelenti Campbell tábornok, hogy Yangsifuba érkezett. A menet első része az erős eső miatt nehéz volt. A lakosság barátságos és bőven ellátja őket eleséggel. 15-éről jelenti Campbell tábornok: Huszonkét mértföldnyi menet után elértem a megerősített Memuncsien várost, elfogtam husz lovas boxert és sok öszvért és lovat ejtettem zsákmányul. A csapatok kitűnően mentek. Egészségük kitűnő. Élelmiszer bőven van. 16-áról jelenti Campbell, hogy elérte Sangsiovot és hogy minden rendben van. Egy 2000 főnyi kínai gyalogsereg Campbell közeledésére dél felé vonult vissza, a nélkül, hogy ellentállt volna.

London, október 20.

A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból: Kínai lapok Kangji haláláról adnak hírt. Az idevaló kínai hivatalnokok nem kaptak olyan értesítést, a mely ezt a hírt megerősítené. A külföldi képviselők sem adnak hitelt ennek a hírnök.

London, október 20.

A Reuter-ügynökség jelenti Tiencinből 18-iki kelettel: Girsz orosz követ tegnap délután Pekingbe utazott. Campbell tábornok lefegyverezte a Menanban elfogott kínaiakat és azután szabadon bocsátotta őket. A lakosságot kényszerítették, hogy a csapatoknak élelmiszereket adjon. Így jártak el az egész vonalon, a merre a csapatok elhaladtak. Visszamenet, alaposan meg akarják vizsgálni és megbüntetni a falva-

kat. Menanban a község előljárója Campbellhez jött, a ki azt kívánta tőle, hogy vezesse a jámenbe. Az előljáró nagyon megijedt és arra kérte Campbellt, hogy őt és családját kimélje meg. Különböző okiratokat elkoboztak. A kínaiak sehol sem szegültek ellen. A francia és német hadoszlop 16-án Pacsauba, Paotingfutól 20 mértföldnyire volt.

Tiencin, október 20.

A német csapatok között sok megbetegedés fordult elő. Naponta két-három ember hal meg. Főleg bélbetegségek pusztítanak. Mint-hogy a tiencini temetőben már nincs hely, más helyet kell keresni katonai temetőnek. — Egy új koncesszió vonalainak traszizálására japán mérnöktisztek érkeztek ide. — Pekingből jelenti: Li-Hung-Csang kedden azt ajánlotta Conger amerikai követnek, támogassa azt az indítványát, hogy a cunghijamen újra megkezdhesse működését, a kínai zavarokat pedig egyes egyedül boxerkérdésnek minősíték. Li-Hung-Csang azt indítványozta továbbá, hogy 15,000 főnyi kínai rendes katonaság az idegen csapatokkal együtt állítsa helyre a rendet.

London, október 20.

A *Standard*-nak jelenti Sanghaiból, hogy odaérkezett hírek szerint a császári udvar a tunkvani szoroshoz ért, ahol Sanszi, Senszi és Honan tartományok érintkeznek. Azt hiszik, hogy az udvar pénteken Szinganfuban lesz, a mely még 80 mértfölddel távolabb van kelet felé. Sok boxer, akiket a szövetséges csapatok előnyomulása Paotingfuból dél felé üzött, Santung tartományban keresett menedéket. Megjelenésük újabb lázadást és keresztényüldözést vont maga után. A kormányzó erélyes intézkedéseket tesz a zavargások elnyomására.

Washington, október 20.

A kínai kormány azzal a kérelemmel állott elő, hogy a tárgyalásokat holnap kezdjék meg Pekingben. A külügyi hivatal még nem válaszolt a kínai előterjesztésekre. Azt beszélnek azonban, hogy a kormány nem tartja elegendőnek a kínaiak ajánlatait. Conger követ értesítette kormányát, hogy a főhivatalnokok megbüntetéséről szóló császári rendelet hitelességét Pekingben kétségbe vonják. Mac Kinley elnök levelet kapott a kínai császártól. Az elnök erre a levélre adott válaszában azt a reményét fejezte ki, hogy a tárgyalások meg fognak kezdődni, mihielyt a megsértett kormányok meggyőződnek róla, hogy a császár meg tudja büntetni a főbűnösöket.

A harmadik felvonás remek volt. A férfi szenvedései mesteri kézzel voltak megrajzolva, azzal a hideg kegyetlenséggel, melyet csak a lemondás, a szerelem kijnja szülhet.

Márta megindult szívvel figyelt. Minden szó, amit a színész kimondott, törsturás volt a szívének. Lehetséges, hogy Pierre ennyit szenvedett? Hisz soha sem hallotta panaszkodni! Micsoda megtorlás, hogy így eléje tartotta a lelke tükrét! Tehát ő az, a színész ott, aki annyi fájdalom szerzője! S az a komoly, nagylelkű, becsületes ember ott! Az Pierre!

A földszinten felviharzott a taps.

— Bravó, bravisszimó! — szolt a gróf, aki ott ült Márta mögött, anélkül hogy egy kukkot értett volna. Asszonyom, az ön férje igen tehetséges ember, akiből csinálunk valamit!

Márta nem felelt a könnyeivel küzdött. Mikor kiléptek a páholyból, a gróf a karját ajánlotta neki.

— Köszönöm. — felelt az asszony. — Büszke leszek, ha a férjem karján mehetek haza.

Pierre a gratulálók tömegén át utat furva vezetett ki a színházból, még az utcára is követék a barátai.

Mikor hazatértek, haza, ahol annyi örömet, annyi vihart éltek át együtt, Márta oda borult a férje nyakába. A szeméből patakban ömlött a könny, mikor így szolt:

— Megértettem, Pierre. Bocsáss meg!

Pálffy gróf otthon.

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, október 20.

Alig van ma emlegettebb név az országban a gróf Pálffy Jánosénál. Pedig épp róla nagyon keveset tudott eddig a világ. Itthon is ritkán fordult meg, legtöbb idejét bécsi és párisi palotáiban töltötte. De hogy mennyire érdekelték az itthoni események, azt leginkább mutatja a nagy alapítvány, melylyel örök emléket állított nevének. Az itthoni viszonyokat figyelemmel kísérbe, érezte, hogy a vezetés nélküli nép nem tarthatja fel magát, valamint azt is, hogy a középosztály lehet csak vezetője úgy politikailag, mint szellemileg a népnek. Ezt azonban nagyon és intelligencia nélkül nem teheti meg. Ezt a nézetét igyekezett dokumentálni Pálffy János, a mikor az alapító levelet aláírta.

A csöndben élő főúr rendkívül szereti a becses műtárgyakat, könyveket. Különösen a világhistoria volt mindig kedves tudománya. Rbben oly jártas, hogy akármelyik professzorral fölveheti a versenyt. Királyfián Pozsonymegyében, bécsi palotájában, valamint Párisban is nagyon elvonultan él. Zárkózott természetű ember, igazi XIV. Lajos korabeli marquis-típus. Nem barátokozik könnyen. Büszke főúr, de a noblesse oblige-val minden mozdulatában, minden tetteiben. Szolgaszemélyzetéhez igen jó, de viszont a pedánságig megköveteli, hogy kötelessége minden pontjának megfeleljen az alkalmazott.

Történt egyszer, hogy egy ismerőse meglátogatta. Ebédnél elragadó kedvességgel beszélgetett vendégével, különböző tárgyról, egyszerre azonban valami pecsenyét szervizáltak éppen, elmúlt a jókedve és nagy haragra gerjedt. A pecsenye-sauce-t elrontotta a szakács és ez méregbe hozta.

— Én jól bánok vele, pontosan fizetem s most, hogy kedves vendégem van, így csuffá teszi asztalomat.

Föl is hívatta rögtön a szakácsot, s addig nem nyugodott meg, míg kemény szavakkal a szemére nem lobbantotta kötelessége mulasztását.

Vendégeivel igen előzékeny. Maga tolja oda a karosszéket, gyufát gyújt annak, a ki dohányos és mindegyiket megkérdezve, mi a kedvencz szórakozása, lehetőleg azt szerzi meg a számára. Kitűnő gazda és valóságos kegyelettel csügg ősi birtokán. Órákig elstál szántóföldei mentén. Tavasszal hallgatva a pacsirtát, ősszel a végtelen alee-k során haladva, amelyek hulló lombjai nesztelenül fordulnak a friss szántásra.

Useitől maradt kastélyait kegyelettel gondozza. A nyitramegyei Bajmócz nagyon kezdett már romlodozni. Pálffy János alig győződött meg pusztulásáról, rendeletben adta ki, hogy a historiai nevezetességű kastélyt régi alakjában restaurálják, a mihez már hozzá is fogtak. Ezrekbe kerül ez a restauráció, de elkészülve, egyike lesz hazánk legszebb műemlékeinek. Pompás műgyűjteményét ide szándékozik vitetni Pálffy János, a ki évente temérdek pénzt ad ki régiségek, képek, ritkaságok vásárlására.

Ámbár rendtartó, takarékos ember, s minden haszontalanul kidobott krajczárról azt tartja: hogy ezáltal a haza közvagyona csorbul, nem ismeri a pénz értékét, mihielyt jótétről van szó. Ebben a tekintetben egészen a maga módja szerint jár el. Egy alkalommal egy tönkrement uriasszonyról hallott, a ki három leánygyermekét alig bírta neveltetni, sokszor a legszükségesebbet is megvonva magától, csak hogy a tandij, könyv s más egyéb kiteljen. Pálffy János névtelenül több ízben nagyobb összeget küldött az elpusztult nemes asszonynak,

— S miről szol a darabod, te csunya, titkolódzó? — kérdezte Márta.

— Majd meglátod . . . vidám dolog . . . olyan, amin az asszonyok sokat nevetnek.

Pedig nem vigjáték volt, amit a Gymnaseban adtak, hanem színmű, tele mélységes érzelmekkel, melyek az emberi szív legiszonyubb kijnait mutatták. Még a színház fásult közönségét is elragadta, lelkesen tapsoltak. A siker mindjárt az első felvonás után diadalnak látszott s a tetszés nőttön-nött. Mesteri volt a munka, ötszáz előadást jósoltak neki s azt beszélték, hogy az írója egyszerre híres emberré lesz.

Márta bájos esti öltözékében ült egyik földszinti páholyban pár jó barátjával, akik közt természetesen a gróf is ott volt. Mindjárt az első jelenetek után meglepődve kezdett figyelni, mintha ismerté volna azt a történetet, ami ott folyik előtte. Mintha a menyasszony korának, azoknak a boldog hónapoknak a mesemondása volna. S boldog és büszke volt, hogy ezen a mesteri nyelven hallja újra mindazt, ami egykor a boldogsága volt. S szemével a férjét kereste, aki közönség előtt láthatatlan volt.

A második felvonásban a mese gyorsan fejlődött; a színpadon vihar keletkezett, mely házasságuk első czivódására emlékeztette Mártát. Kétségtelen, hogy Pierre a maga történetét mondja el ebben a drámában. Hisz ez nagyon érdekes. Mi lesz tovább? Márta olyan idegen módjára élt eddig a férje mellett, hogy nem tudta előre látni a darab végét.

valamint egyik magyarországi város apáca klostromában mindig jóelőre kifizette a tandíjat a két nagyobb leányért. Egyszer azonban mégis megtudta a szegény urnó, ki az ő titkos jötevéje s áradó levelet irt a grófnak, tele hálalkodó frázisokkal, dicshimnuszsal. Pálffy grófot ez nagyon bosszantotta s jogtanácsosával csak annyit üzent pártfogoltjának:

— Ha még egyszer ir, vagy emlit, nem bánom, ha kapálni megy is leányaival együtt.

Egyetlen nővére, Pálffy Gabriella grófnő. *Andrássy* Manó gróf özvegye, kivel gyöngéd testvéri szeretet fúzi össze. Mikor még Manó gróf élt, akkor többször ellátogatott Pálffy János sógorának betléri kastélyába, nagyobb kirándulásokat is téve Gömör megye tündérszép tájain. Vadászni nem igen szeretett, de a természetben gyönyörködve elsétált a rengeteg bükkerdők árnyékos homályában, napsütötte lankák oldalán, a hol, mintha édesebb lenne az illatos mezők balzsamos lehellete, és forróbb a sugár is. Rendesen kitudakolta itt a szegény emberek ügyét-baját és gazdagon osztogatta az alamizsnát. Az élceiről híres, zseniális Manó gróf gyakran tréfálkozott sógorával, Szent Mártonhoz hasonlítva őt, a ki kész volt egyetlen köpenyegét is megosztani a szegény nyel.

Mióta *Andrássy* Manó gróf meghalt, özvegye minden évben tölt néhány hónapot Párisban s ilyenkor fivérének, Pálffy János grófnak a vendége. A pompás párisi palotában fejedelmi fény van, de másként János gróf ott is épen olyan visszavonultan él, mint itthon. Levegőt szivni a Bois-ba eljár ugyan kocsizni, de semmiféle nagyobb társaságba nem vesz részt. Ha megtörténik, hogy nála tovább vannak vendégek, többnyire olyankor, mikor gróf *Andrássy* Párisban van, akár milyen későn megy is aludni, valamelyik világtörténeti munkából rendesen elolvas egy-két fejezetet. *Aki nem olvas*, az nem él. Ezt tartja az öreg gróf, a kinek legkedvesebb barátai könyvei és az isten szabad természete.

Tudja és érzi, hogy a természet az egyetlen, mely a benne gyönyörködőt meg nem csalja. Mert az emberek rosszak és háládatlanok.

A pénzügyi bizottságból.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 20.

A képviselőház pénzügyi bizottsága *Falk* Miksa elnöklésével tartott mai ülésében folytatta az 1901-ik évi állami költségvetés előirányzatának, illetőleg az ugynevezett kisebb költségvetési fejezeteknek a tárgyalását.

A közigazgatási bíróságnál *Barta* Odön különösnek tartja, hogy ha egy bíró nyugdíjba megy, oly munka végzésére legyen képes, a melyet a kormány összes közgei nem képesek elvégezni, a melyért a minisztertanács 10,000 korona tiszteletdíjat utalványoz.

Rakovszky István állami számvevőszéki elnök Komjáthy kérdésére felvilágosítást ad a nyugdíjazások szükségletének előirányzásánál követett eljárásról, kiemelve, hogy a budgetrealitása érdekében nem csupán a tényleges, hanem az előrelátható esetleges szükséglet alapján történik az előirányzás.

Lukács miniszter *Barta* Odön felszólalására válaszolja, hogy az illető bíró hosszu évek óta foglalkozott egy határkiigazítási kérdéssel, melynek részleteit jóformán csak ő ismerte, és amelyet nyugdíjazása után sem lehetett volna tőle az ügy sérelme nélkül elvonni.

Széll miniszterelnök kiemeli, hogy az illető egész életének javarészét a kérdéses munkára fordította és hogy a nagy szellemi munkához képest, a melyet végzett, nagyobb tiszteletdíjat is megérdemelt volna.

Az előirányzat megszavaztatott.

Horvátország beligazgatási szükségleténél *Barta* Odön az országra nézve károsnak tartja a Horvátországgal való pénzügyi provizoriumok

folytonos megújítását. Felvilágosítást kér arról, miért késétt eddig és mikorra remélhető a Horvátországgal való kiegyezés megújítása. Kérde továbbá, hogy a Magyarországon magyar királyiaknak címzett hivatalok miért nem viselik Horvátországban ezt a címet, csak a királyi-t? Jelen alakjában a tételt nem szavazza meg.

Széll miniszterelnök válaszolja, hogy a Horvátországgal lévő közös hivatalok címzésére nézve 1867. óta fennálló prakszisban újabban semmiféle változás nem történt. Hogy az illető hivatalok a magyar kormány exponált hivatalai, az egységes magyar állam hivatalai, egyáltalán nem is lehet kérdéses. A horvát kiegyezésre vonatkozólag jelentheti, hogy a magyar regnikoláris bizottság legközelebb összeül és tárgyalni fogja a horvát deputáció nunciát. Ha a tárgyalások esetleg nem lennének ez év őszén befejezhetőek, nem marad más hátra, mint a provizorium megújítása.

Pulszky Agost és *Gyurkovics* reflektálva a *Barta* Odön által mondottakra, nem helyeslik, hogy ily felszólalásokkal zavarják azt a vizonyt, mely főleg a jelenlegi vám működése óta Horvátországban örvendés javulásnak indult.

Komjáthy-nak a *Gyurkovics* felszólalására vonatkozó észrevételei után az előirányzat megszavaztatott.

A miniszterelnök szükségleténél *Komjáthy* csak annak a kormánynak és kormányelnöknek tartja a költségvetést megszavazhatónak, a ki iránt bizalommal viseltetik. Szólo talán felmentettnék érezhetné magát attól, hogy a kormány iránti bizalmatlanságát bővebben indokolja, de mégis tartozik az országnak és választóinak avval, hogy bizalmatlanságát ezuttal is motiválja. Még az 1867-iki, szólo által parhorreszkált alapon sem vezetik az ország ügyeit úgy, a mint kellene. Elhanyagolják faji és nemzeti érdekeinket, pedig ezt az országot csak erős nemzeti politikával lehet megmenteni. Egész özöne a tényeknek mutatja, hogy nyíltan foly az országban fajunk és nemzetünk ellen a támadás. Kéri a kormányelnököt, tegyen meg a magyar faj megerősítésére az 1867-iki alapon is minden lépést és szóló lesz az első, a ki meghajlik előtte. Államháztartásunk és nemzeti vagyonosodásunk állapota is egyik oka szólo bizalmatlanságának. A pénzügyminiszter exozéja könnyedén siklott át azon a nagy elmentén, mely az állami pénzügyek és az ország gazdasági állapotai közt fennáll. A miniszter által dicsekedve említett többlettel szemben vajjon milyen plusz-sza van a nemzeti termelésnek? Az ország közgazdasági állapota a kimutatott plusz daczára ijesztően szomorú.

A bizottság *Pulszky*, *Gajary*, *Makfalvay*, *Matlekovics* és *Széll* Kálmán miniszterelnök felszólalása után az összes tétéleket megszavazta.

Hétfőn a belügyi költségvetést fogják tárgyalni.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A vigéczek, bohózat. Este: A görög rabszolga, operette. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Alarczos bál, opera. (Páros bérlet.)
Kedd: Haza, szinmű. (Páratlan bérlet.)
Szerda: A bibliás asszony, operette. (Páros bérlet.)
Csütörtök: A nagy zás hóbortja, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Gyurkovics leányok, bohózat. (Páros bérlet.)
Szombat: A kis szökevény, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Az aranyasszony** mai második előadásában is szép számú közönség gyönyörködött. *Angyal* Ilka, *Palágyi*, *Mezey* ma is nyílt színen kaptak tapsokat. A kedves idillikus darab úgy látszik hosszabb ideig marad a műsoron és ez a kitünő összjátéknak és ügyes rendezésnek köszönhető.

* **A kassai színészet állandósítása.** *Festetich* Andor gróf, a vidéki színészet felügyelője arról értesítette *Szedrey* Mihály szinagazgatót, hogy a köznapok egyikén *Kassára* érkezik. A szinészeti felügyelő utja a kassai színészet állandósításának kérdésével van összefüggésben s azért jön, hogy az újabban felvetett s komoly

megvalósítása előtt álló kérdésnek *Kassa* illetékes köreit megnyerje.

* **A görög rabszolga** tegnap vonult be először a nagyvárad Szigligeti színházba. Az otáni közönségnek is tetszett e szép zenéjű operett, csak a bírálat egyhangú véleménye szerint, nagy mulasztást követett el *Somogyi* direktor, hogy új diszleteket nem készítettett, mert egy néhány telt házzal többlet csináltak volna hatást keltő fényes diszletek. A szereplők közül *Pintér* Imre ellen csak azt a kifogást hozták fel, hogy alakja miatt nem volt perfekt *Diomed*; de művészettel játszott, énekelt; igen sok tapsot kapott nyílt színen is; a rabszolgadalt meg kellett ismételnie. Eszerint *Leszkay* igazgató nagyobb áldozatot hozott a darab kiállítását illetőleg.

* **Jászai Mari a kolozsvári színház állandó vendége.** A nagy tragika s a kolozsvári színház vezetősége közt a megállapodás teljesen létrejött. Ezen megállapodás értelmében *Jászai* Mari november első napjaiban megy Kolozsvárra s ekkor kezd meg első ciklusát vendégszereplési sorozatának. A nagy művész minden lejövetele alkalmával fog egy-egy olyan szerepet is játszani, melyet Kolozsvárott tőle nem láttak. Ugyancsak megállapodás jött létre arra nézve is, hogy a *Katona* Jozsef születése napján rendezendő emlék-ünnepség, valamint a *Vörösmarty* Mihály születésének 100-ik évfordulóján megtartandó nagy ünnepek fényét és jelentőségét a nagy tragika közreműködése emelje és tegye páratlanul fényessé. Új szerepre is készült *Jászai* Mari, amelyet ott fog legelőször játszani: az *Aeschylus Oresteia* cz. trilógiájában *Klytemnestrát*. Az *Oresteia* a januári vendégszereplés műsorába van fölvéve.

* **Paulayné Nagyváradon.** *Paulayné*-Adorján Berta, a Nemzeti Színház művésznője, ki tudvalevően állandó vendégszereplésre szerződött tagja a nagyvárad színháznak, a jövő héten egymásután két estén fog vendégszerepelni Nagyváradon.

* **Kritikus főszolgabíró.** Az „Aradi Közlöny” közölte a kalocsai főszolgabíró és a szinagazgató közti affért, melynek elintézése végett küldöttség járt a belügyminiszteriumban. Ez ügyben *Bezerédy* Viktor miniszteri tanácsos, azonnal utasította a pestmegyei alispáni hivatalt, hogy a főszolgabírót táviratban utasítsa a letiltó végzés visszavonására. Ez meg is történt s *Demény* Albert szintársulata ma már újból játszik Kalocsán. A szinagazgató a törvényszéknél is feljelentést tesz a főszolgabíró ellen.

* **Felesleges luxus.** A nagyvárad lapok megrojják azt a különös luxust, mely a Szigligeti színházban inkább boszankodást szerez, mint kényelmet. Ott ugyanis a karzatnak is ruhatárat rendeztek be. Már pedig hogyha valaki husz-harmincz krajczárt fizet a belépő jegyért, akkor oktalarság volna, ha még tíz-tizenöt krajczárt fizetne azért, hogy kabátját, kalapját a ruhatárba tegye. Es a karzat közönsége más városokban nem is igen veszi igénybe a ruhatárat, hanem bemegy kabátostul, kalapostul a néző térre és — igen helyesen — inkább elszenyved az a kis kényelmetlenséget, semhogy tíz krajczárt fizessen, a mire esetleg nem igen jut neki. A színházi szabályrendeletnek azonban van egy szerencsétlen passzusa, a mely szerint télikabátban, felöltöben a karzaton sem lehet bebocsátani senkit a nézőtérre. Nos hát ez abszurd intézkedés és ha nem változtatnak rajta, képes elriasztani a karzati közönség jó részét. Senkitől nem lehet kívánni, hogy ha husz krajczárt fizetett jegyeiért, fizessen még tízet a ruhatárért. Ime Váradon a karzatnak is van ruhatára és nálunk még a földszinti publikumnak sem jutott. (

* **Az Oratórium-egylet** október hó 22-én este 8 órakor a szokott helyen próbát tart, melyre a tagok ez uton is meghivatnak. Az elnökség.

Harcz

a trónörökös házassága miatt.

(Az igazságügyi-bizottság üléséből.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 20.

Ma ért véget az az érdekes tanácskozás, melyet a képviselőház igazságügyi bizottsága folytatott a trónörökös házasságának becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatról. Széles mederben, nagyszabású szónoklatokkal vívták meg a javaslat körüli parlamenti harcot, melynek ma az lett a vége, hogy a törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben is elfogadták.

A mai ülésen Szilágyi Dezső elnökölt s Neuman Armin vitte az előadói tisztet.

Hódossy hangsúlyozta, hogy a trónöröklési rendre egyedül és kizárólag csak az 1723-iki első és második törvényczikk lehet irányadó, mely azt kellőképp és közjogilag szabályozza.

Veszter Imre és Matuska nem osztják a törvényjavaslat ellen felhozott kifogásokat.

Fabinyi Teofil elfogadja Hódossy nézetét, Györy Elek pedig ellene beszélt.

Polonyi Géza veszélyes elemet fedezett fel Hódossy argumentumában, azt, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös házassága Ausztriában köttetvén, mivel az osztrák törvények az uralkodó család házi szabályait elismerik, azokat nekünk is el kellene fogadni; tehát a trónöröklés rendje attól függene, minő törvényt hoznak Ausztriában? Ez rosszabb volna még az ischli klauzulánál is. A monarchiában egyetlen család sincs, mely az uralkodó házzal egyenrangú lehetne. Indítványozza, tegye fel elnök azt a kérdést, szükséges-e, hogy a házi törvény a bizottság elé terjesztessék? További magartartását e kérdés eldöntésétől teszi függővé.

Hódossy rövid válasza után Széll Kálmán miniszterelnök beszélt. Hangsúlyozta, hogy tegnapi beszédében egész körülményesen kifejtette, hogy a trónöröklés rendjét szabályozó 1723-ik törvényeket miképp érti és hogy ezekkel a trónörökös nyilatkozata tökéletesen egyezik. Csak ismétlésekbe esnék, ha álláspontját hosszasan taglalná. A mondott törvényczikk szabatosan, egész korektül szabályozza alkotmányos jogainkuál fogva a Magyarországot megillető követelményeket. Györy Elek kifogásaira csak annyit mond, hogy az eredeti okirat bemutatását azért nem vélte szükségesnek, mert annak tartalma szó szerint benn foglaltatik a törvényben, a miért jót áll.

A morgantikus házasság az egész kontinensen elfogadott intézmény, amelynek következményei gyakorlatilag fennállanak. Ennek jogi hatálya az, hogy sem a hitves, sem a gyermekek nem osztoznak a férj és az atya állásában és azt nem öröklik stb. Az e házasságból származó utódok nem főherczegek, nem tagjai az uralkodó családnak, pedig az 1723-iki II. tcz. 7-ik szakasza egyenesen kimondja, hogy csak *Austriae Archiduces* lehetnek örökösök Ausztriában is, nálunk is. Miután a főherczeg morgantikus házasságából származó utódok nem főherczegek, nincs trónöröklési joguk sem Ausztriában, sem Magyarországon. Az *Austriae Archidux* kifejezést a mondott törvény épp úgy minősítésnek állítja fel, mint a katholicusságot s a legitimitást. Ezt bizonyítja a törvényczikk 7. §-a, főleg a 10-ik pont.

Az uralkodó család házi szabályait illetőleg a miniszterelnök eleget tett — ugymond — minden közjogi skrupulusnak azon kijelentéssel, hogy azok semmi mást nem tartalmaznak, mire az 1723-iki törvény, meg a trónöröklés rendjére egyedül irányadó. A mi ezen túl foglaltatik benne, az egyszerű családi rendelkezés, mely főleg a vagyonra vonatkozik. Nem látja,

indokoltnak, miért terjesszék ezeket a szabályokat a bizottság elé.

Szilágyi Dezső a miniszterelnökkel hasonló értelemben beszélt.

A bizottság erre nagy szótöbbséggel kimondta, hogy a házi szabályok előterjesztését nem tartja szükségesnek. Kimondta továbbá, hogy a trónörökös nyilatkozata alá annak eredeti aláírása is felvételék. Magát a becikkelyezésről szóló törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben is elfogadták.

A képviselőház elé terjesztendő bizottsági jelentésben felveszik végül Széll Kálmán miniszterelnök azon kijelentését, hogy azért nem volt szükséges az eredeti okmány bemutatása, mert az szó szerint megegyezik a törvényjavaslatban foglalt nyilatkozattal.

Szinházi epizódok.

— A „Magyar Szinpad“-ból. —

(Az aranycipőcské.)

Küry Klára a San-Toy-ban egy pár cipőcskét hord, a mely olyan, mintha valami mesebeli országban szabták volna nem is a földön, hanem rózsaszínű felhőkön lépkedő tündér számára.

Ez a pár cipőcske, mely már a premierestén mindenkinek feltűnt, csupa csillogó arany. S hozzá tehetem, hogy hamisítatlan igazi arany.

Ez azonban még nem lenne ok arra, hogy egész cikket írjunk egy primadonna cipőcskéjéről, még ha gyémántból lenne is. Küry San-Toy-beli aranycipőcskéjének azonban olyan rendkívüli érdekes a története, hogy elhallgatni lehetetlen. Ime, a története, a melynek teljes hitelességéről, — olyan jó forrásaim vannak — jótállok.

Küry Klára egy héttel a San-Toy premier-je előtt bement egy belvárosi cipőkereskedőhöz, a ki különben udvari szállító.

— Egy pár cipőt szeretnék a San Toy-ra, — mondta a kereskedőnek — de annak valami egészen szokatlannak, valami rendkívüli szépek kell lenni.

— Ha nagysád lábán van, akkor minden cipő rendkívülien szép — bókolta a művésznőnek a kereskedő.

— Nekem nem bók, hanem cipő kell, — vágott vissza a művésznő. Szokatlan rendkívüli! A melyen mindenkinek a szeme megakadjon.

A kereskedő homlokára ütött, mint a kinek valami hirtelen az eszébe jut.

— Megvan!

Ezzel eltűnt raktárának aranyozott ébenfából faragott zengugai közt s jó öt percz múlva visszatért egy kis dobozzal, a melyből kivett egy pár aranycipőcskét.

— Itt van nagysád, a mit keres!

A művésznő, a mint meglátta a cipőcskét, ujongva csapta össze a tenyerét:

— Igen! Ilyet képzeltem, Ez kell!

Nyomban felpróbálta: mintha ráöntötték volna a lábára.

— És én ezt most rögtön magammal vihetem? — kérdezte szinte féltéken.

— El.

— De hát kinek készült ez a mesés cipőcske?

— Oh, egy napon előkelő hölgynek, hanem mikor már készen volt, az a kis malheure történt, hogy az egyikén egy foltocska esett és újra be kellett aranyozni. Az aranyozás azonban nem sikerült többé úgy, mert halványabbul ütött ki, mint a milyen a másik cipőcskéé.

A művésznő jobban megnézte: az egyik cipőcske aranyozása csakugyan sápadtabb volt valamivel.

— No ez a szinpadon nem baj: ott nem venni észre az ilyesmit.

— Másikat csináltunk hát annak a magas ál-

lásu hölgynek és ez a cipőcske már évek óta itt hever.

— De hát olyan magas állású hölgy volt az, hogy e miatt a csekélység miatt nem fogadta el?

— Be sem lehetett mutatni neki.

— Ah! És ki volt az a hölgy, ha tudnom szabad?

— Az a hölgy most gróf Lónyay Elemérné nevet visel.

Ez a San-Toy aranycipőcskéjének a nagyon érdekes története.

(Kedélyes fogház.)

Gyöngyi Izsó, ki négy napot ült a váczi államfogházban, a következőket beszéli váczi vendégszepléséről:

Ha csak azt panaszlom el, hogy egy hat öl hosszúságú hely volt számomra kijelölve sétahelynek, azt hiszem, rögtön elhiszik, hogy a rabság — nehéz kenyér. Hat öl hosszúságú hely nekem, a kinek a jóval hosszabb vigszínházi szinpad is néha — kicsinynek bizonyul: mindenesetre kellemetlen kis üdülőhely négy hosszú napra! Ószintén megvallva, én sohasem szoktam sétálni, mikor sétálhatnék, akkor inkább az „alsós“ mellett ülök. Roppant bosszantott mégis, hogy most, mikor esetleg sétálni akarok, nem szabad.

Első dolgom volt tehát körülnézni a „kollegák“ között és keresni egy „harmadikat“, a kivel aztán könnyebben talállok egy „másodikat“, a bufelejtő kalabriászhoz, két derék szoczialistára akadtam: Várkonyi és Veltner urakra, azonkívül egy dohánybevaltó hivatalnokra, meg egy gazdálkodóra. Ez a két utóbbi az „életben“ ugyan fegyverrel rontottak az egymás életére, de hát ez a csekélység nem tartotta őket vissza attól, hogy a fogságban együtt és velem kártyázzanak.

Meg kell vallanom, hogy furcsa kis társaság volt. Várkonyi, a főczuczilista, komolyan elvonult a dutyi közéletétől. Weltner ur, mikor látta, hogy színesszel van dolga, megrökönyödött és csodálatosan hamis hangon végigénekelte nekem a Népszínház egész repertoírját. A dohánybevaltó gentleman kaczagott egész nap, még pedig ő betűvel, a gazdálkodó pedig Daxlmayer módjára, dialektusban beszélt.

Mit gondolnak, mi volt a vége a dolognak?

Nem nehéz azt kitalálni, hogy — alsóskalabriász, még pedig egy olyan csomag kártyával, melynek lapjait az idő és az egerek vasfoga ugyancsak megrágták.

Naphosszat hallatszott ki az egyik czellából a következő kis diskurzus:

A gazdálkodó: Felveszek zifdre, nem, tiökre ...

A szoczialista: Venus anyám, csak azt kérdelek tőled é—é én ...

A dohánybevaltó: Höhöhő, höhöhő.

Végére már én is énekeltem a Szép Helénát meg a Gésákat, karban a pokoli hamisan gajdoló szoczialistával, én is dialektusban beszéltem és én is röhögtem ő betűvel. Nagyon mulatságos volt, képzelhetik.

A harmadik napon kiszabadult a dohánybevaltó gavallér, vége volt ennek a mulatságnak is. Pokoli unalmamban, már igazán arra gondoltam, hogy színelőadást rendezek a börtönörök mulattatására, mikor a gazdálkodó, a kinek a szakála a hosszas fogság alatt már átnőtt a padozaton, megirigyelvén számára borotvált ábrázatomat, megkért, hogy — borotváljam meg őt. Sohasem borotváltam még életben idegen embert! Ez új szenzációnak ígérkezett. Beszappanoztam földturo kollágámat és megborotváltam. Fényesen sikerült! Három helyen megváltam, de hát mi ez egy olyan embernek, a ki párbajvétség miatt ül a váczi államfogházban? Szigoruan elhatároztam, hogy a kitűnően sikerült debut után a Vigszínház borbélyszerepeit ezentul a magam számára fogom igényelni.

Ez az én négy napos váczi fogságom tragikomikus históriája.

Uj elnökök

az aradi szabadelvű pártban.

— A végrehajtó-bizottság ülése. —

Arad, október 20.

A *Fehér Kereszt* szálló egyik földszinti termében értekezletre gyült össze ma este 6 órakor az *aradvárosi szabadelvűpárt* végrehajtó bizottsága. Fontos ügy forgott szőnyegen: a párt szervezése, elnök, alelnökök jelölése s a nagyválasztmány kiegészítése. Ma csak a kandidálások történtek meg, a választást a legközelebb összehívandó közgyűlés fogja megejteni.

A gyűlés iránt széleskörű érdeklődés nyilvánult. A végrehajtó bizottságnak csaknem összes tagjai megjelentek, a kik élénk figyelemmel kísérték a rövid értekezlet menetét. Főleg az képezte az érdeklődés tárgyát, ki veszi át *Varjassy Árpád* kir. tanfelügyelő helyét a pártelnöki székben s ki van kombinációba hozva az alelnöki tisztségekre?

Közmegelegedésre, általános tetszés mellett történtek a kijelölések. Agilis, tevékeny férfiak fognak újból a párt élére állani, kiknek vezetése alatt lelkesen folytatja tovább hazafias munkásságát.

*

A népes gyűlést *Kristyóry János* alelnök nyitotta meg. Előadta, hogy az aradvárosi szabadelvűpárt rég nélkülözi az elnököt. Tekintve, hogy az ország minden vidékén most szervezkednek a pártok, ideje, hogy az aradi szabadelvűpárt is, mely hazafias kötelességének mindig hiven megfelelt, szervezkedjék, főleg pedig, hogy a lemondás következtében megüresedett elnöki és egyéb helyeket betöltse.

A végrehajtó bizottságot ő, mint szintén visszalépett alelnök, ki a párt ideiglenes vezetésével megbízott, a párt szervezetének tökéletessé tétele végett hívatta ma egybe, mert fontosnak tartja az új viszonyokkal s a megindult politikai élettel szemben, hogy a párt vezér nélkül ne legyen tovább.

A főkérdés tehát ma az, kik állittassanak a párt élére, mint annak vezetői? Több befolyásos polgárnál tudakozódott, a kikkel behatóan megbeszélte ezt a tárgyat. Ha a gyűlés megengedi, előterjeszti azon férfiak neveit, kik az ő véleménye szerint oly irányban vezetnék a pártot, mely a hazafias kivánságnak tökéletesen megfelel. (Felkiáltások: *Halljuk a neveket!*)

Pártelnökül *Tagányi Istvánt* ajánlja, jól megfontolt és meggondolt megbeszélés alapján (Helyeslés).

Alelnökül ajánlja *Tedeschy* Viktort, ifj. *Neuman* Adolfot és *Robitsek* Ágoston drt. (Helyeslés). Eddig csak egy alelnök volt ugyan, de jönnek véli, ha több alelnöki tisztség szervezhetnének.

A párttitkár *Lendvay Sándor*, szintén visszalépett, azonban javasolja, hogy kéressék fel a titkári állás további viselésére, melynek oly nagy buzgalommal és ügyszeretettel felelt meg (Helyeslés).

Volna még több betöltendő tisztség, de maga a választmány is hézagos. Javasolja, hogy ezt a szűkebb körű bizottság egészítse ki s tegyen propozíciót róla a közgyűlésnek.

Természetes, hogy ma még az elnök s az alelnök kijelölése is propozíció, melyhez a közgyűlés határozata szükséges. Előterjesztett javaslatát figyelmebe ajánlja a végrehajtó bizottságnak.

Varjassy Árpád: A felhangzott éljenezések és helyeslések legjobban tanusítják, hogy a javaslatot a bizottság magáévá teszi. Van azonban

egy megjegyzése: mi lesz *Kristyóry* Jánossal akiről az előterjesztésben semmit sem hallott?

— Én majd kötelességszerűleg beállok a hadseregbe s ott mint közkatona küzdök tovább, mint küzdök már harmincz esztendő óta — válaszolt *Kristyóry*.

— *Kristyóry* neve nem olyan név, a mely felett egyszerűen napirendre lehetne térni, — felelte *Varjassy Árpád*.

— Válasszuk meg tiszteletbeli elnökké — szóltak közbe többen.

Fényes Dezső indítványára abban állapodtak meg, hogy *Kristyóry* érdemeinek elismerését és méltatását a kiküldendő szűkebb körű bizottságra bizzák.

Lendvay Sándor indítványozza, hogy a nagy választmány elé a végrehajtó bizottság a következő határozati javaslatokat terjessze be:

1. A párt szervezeti szabályzat, tekintve azt, hogy három alelnöki állás betöltése van javaslatba hozva, ehhez képest módosítottassék.
2. A pártelnökség betöltésére vonatkozó alelnöki propozíciót tegye magáévá a nagyválasztmány s hasonértelmű javaslatot tegyen a közgyűlésnek.

Javasolja, hogy a nagyválasztmány a jövő hét szerdáján tartsa meg ülését s vasárnap e hó 28-án legyen a párt közgyűlése. Addig az ideiglenes elnökség bizassék meg az ügyek vezetésével.

Az indítványt egész terjedelmében elfogadták.

Almási T. Pál indítványára elhatározták, hogy *Tagányi Istvánt* a közgyűlésből kifolyólag küldöttségileg fogják felkérni a pártelnöki tisztség elfogadására.

Végül a szűkebb körű bizottságot alakították meg a következőkép: *Tedeschi Viktor*, ifj. *Neuman Adolf*, *Robitsek Ágoston dr.*, *Varjassy Árpád*, *Domány József*, *Lendvai Sándor*, ifj. *Weisz Sándor*, *Fényes Dezső*.

A kandidáló bizottságba, mely a nagy választmány kiegészítése iránt tett javaslatot, megválasztottak: *Kristyóry János*, *Tedeschi Viktor*, ifj. *Neumann Adolf*, *Robitsek Ágoston dr.*, *Varjassy Árpád*, *Lendvai Sándor*, *Bing Vilmos*, *Fetter Géza*, *Vajda István dr.*, *Domány József*, ifj. *Weisz Sándor*, *Fényes Dezső*.

Az ülésen jelen voltak: *Kristyóry János* elnök, *Almási T. Pál*, *Avarffy Ferencz*, *Bing Vilmos*, *Deutsch Bernát*, *Domány József*, *Edvillés László*, *Eles Armin*, *Fetter Géza*, *Fényes Dezső*, *Glück Károly*, *Halmay Andor*, *Hász Sándor*, *Kohn S. N.*, *Lendvai Sándor*, *Mandl Vilmos*, *Nesnera Aladár*, *Neuman Dániel*, ifj. *Neuman Adolf*, *Rosenberg Miksa dr.*, *Stauber József*, *Szell Ernő*, *Szöllösi István*, *Tedeschi Viktor*, *Tisch Mór dr.*, *Vajda István dr.*, *Varjassy Árpád*, *Vass Géza*, *Virágh Lajos*, *Wallfisch Armin*, ifj. *Weisz Sándor*.

Az irodalmi- és kultur-egyesületek egyesítése.

— A Kölcsey-egyesület üléséből. —

Arad, október 20.

Az aradi Kölcsey-egyesület választmánya mai ülésén foglalkozott a néhány hó előtt az egyesület fokozottabb tevékenysége iránti javaslat tételre kiküldött reform-bizottság jelentésével. A bizottság, melynek tevékenységéről, ugyszintén felvetett nagyszabásu eszméjéről már irtunk, igen szép munkát végezett s oly javaslattal állott elő, mely, ha keresztül vihető, Arad és a megye kulturális életét nagyban föllendíti.

A bizottság, mely *Edvi-Illes László* elnöklése alatt tanácskozott, valóságos irodalmi mű formájában terjesztette elő javaslatát. Ez mindenekelőtt konstatálja, hogy a Kölcsey-Egyesület életképességét sok irányban beigazolta.

Könyvtárat tart fent, az Orczy- és Aczél-könyvtárak egyesítésével nagy, nyilvános könyvtár létesítését tette lehetővé, iskolákat segélyez régiségek felkutatásában működik, felállította szabadságharczi ereklyék muzeumát, s rendez a nemzeti ünnepélyeket. Hogy mindezekkel közönség érdeklődése nem párhuzamos, annak oka, hogy több más irányu, de rokon kultur egyesület a közönség áldozatkészségét megosztja. Az erők eme szétforgácsolása a többi egyesületre nézve is káros s elejét veszi egy szellemi és erkölcsi súlyt adó szellemi közpon létrejöttének.

A Kölcsey-egyesület tagok toborzásával esetleg fokozottabb megadóztatásával segíthetne magán, de nem lenne segítve ezáltal a közönségen. A bizottság pedig azt tartotta feladatának, hogy az egyesület érdeke mellett a közönségé is előmozdítassék.

Hogy a cél elérhessék, azt tartják kezresztül viendőnek, hogy az aradi kultur-egyesületek, a *Kaszinó-egyesület*, *Kölcsey-egyesület*, *Nemzeti-szövetség*, a *Művészeti-egyesület* és a *Zenekedvelők-egyesülete közös munkára egyesüljenek*. Esetleg, mint fiókok bevonhatók a vidéki kaszinó-egyesületek is. Hogy mily előnnyel jár ez, megmutatja a következő statisztika: a Kaszinó évi tagsági-dija 24 korona, a Kölcsey-egyesületé 4 korona, a Nemzeti szövetségé 8 korona Művészeti egyesületé 12 korona, a Zenekedvelők-egyesületé 10 korona; ez összesen 58 korona. Ha valaki minden irányban mint pártoló akarna szerepelni, illetve az egyesületek előnyeit élvezni, 58 koronát kellene fizetnie, míg ha a közös egyesület meglesz, harmadnyi összegért megteheti ezt.

Az egyesülés juttathatja az aradi kulturpalotát is a megváiosuláshoz. E terv különben beláthatatlan ideig csak terv marad. A kulturpalotában helyet nyerne az ünnepélyek számára való terem, hangverseny-, társalgó terem, könyvtár, muzeum.

Mindez nagyban kifejlesztené a társadalmi összetartozandóságot, a vidéket pedig közelebb hozná a városhoz.

A Kölcsey-egyesület, mint érdekelt nem vezetheti az akciót. Indiferens személyiségre volna szükség, s erre *Urbán Ivánt*, az új főispánt ajánlja a bizottság. Kérje meg őt az egyesület, hogy álljon a mozgalom élére s szólítsa fel az érdekelt egyesületek vezetőségeit a fuzióra.

A választmányban a bizottság javaslata egyhangu helyeslésre talált. Tekintve a javaslat terjedelmes voltát, tartalmának nagy fontosságát, elhatározták, hogy azt kinyomtatva a választmány minden tagjának megküldik tanulmányozás céljából s azután új ülést hívnak össze a határozatra.

Az ülésen még több, kisebb ügy került tárgyalásra. Ezekről más helyen irtunk.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A „Kossuth Lajos“ betegsegélyző és teemetkezési egylet. Aradon 1900. év október hó 21-én d. u. 3 órakor saját helyiségében (Szt-Pál-utca 7. szám I. emelet) rendes választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki és pénztári jelentés. 2. Indítványok. Ez alkalommal új tagok is vétetnek fel. Jelentkezni lehet az elnöknel vagy a titkárnál.

TANÜGY.

(—) A Délmagyarországi Tanító-egylet marosmelléki fiókköre folyó évi október 25-én Németságon tartja az idei őszi gyűlését. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Folyó egyleti ügyek tárgyalása. 2. Gyakorlati mintatanítás: „A magánhangzók ismertetése az I-ső osztályban.“ Előadó: *Roith Mátvás* németsági

tanító. 3. A „London“ f. ujszerkezetű papirtábláról szóló bírálat. Előadó: Weber István szépfalui tanító. 4. „A magyar nyelv tanításáról nem magyar ajkú iskolában.“ Előadó: Bálint Illés.

A Népszínház botránya.

— Pikantériák az igazgatóról. —

Arad, október 20.

Az *Egyetértés* mai száma kinos szenzációt közöl Porzolt Kálmánról, a Népszínház igazgatójáról és Gazsi Mariskáról, a színház egyik csinos énekesnőjéről. A cikk — némi rövidítéssel — így hangzik:

A miről már hónapok óta beszélnek a főváros irói és művészi köreiből, a *Népszínház botránya*, ma már oly nyilvánvaló, hogy immár lehetetlen róla tovább is hallgatnunk és pedig annál kevésbé, mert a botrány, a mely eddig a kulisszák mögött folyt, most nyílt színpadon: a rendőrség előtt fog folytatódni. A botrány hasonlatos természetű, de sokkal súlyosabb, mint az, a mely pár év előtt egy intendánst bukattott meg. Az az intendáns azért volt kénytelen távozni az operából, mert fiatal művésznőkkel szemben ez volt a jelszava: . . . *jöjjön el a lakásomra!* Ezt egyik-másik hölgy a nyilvánosságra hozta és az intendáns ment.

Most nem intendánsról, nem is az operáról van szó, hanem a Népszínházról, a hol jelenleg ugyanaz a mottó járja.

Gazsi Mariska, a ki tudvalevőleg egyik legtehetségesebb s legrokonszenvesebb tagja a színháznak, hónapokig nem jutott a színpadra.

— *Miért?* — kérdezte a közönség, de nem kérdezték a színház viszonyaival ismerős emberek.

Nem szívesen foglalkozunk ezzel a dologgal, de végre is a főváros színházáról van szó s arról, hogy lehetetlen szó nélkül hagyni egy ember fékevesztett erőszakoskodásait, a melyet a színház személyzete és közönsége egyaránt megunt. Még nem bolygattuk volna meg ezt a botrányt egy ideig, ha nem lenne biztos tudomásunk róla, hogy ebből kifolyólag és ezzel kapcsolatosan a színház egyik hölgytagja bünyefenyítő feljelentést tett a rendőrségnél az igazgató egy női családtagja ellen életveszélyes fenyegetés címén.

A szóban forgó fiatal művésznő, a ki ma feljelentést tett Porzolt családjának egyik tagja ellen a rendőrségnél: Gazsi Mariska.

Ezt a feljelentést a botrányok egész sorozata előzte meg.

Az igazgató ugyanis, elve lévén az, hogy a színház személyzete hivatva van az ő magánkedvtelésének a kielégítésére, Gazsi Mariskának különösen olyan szerepet osztott ki magában, a mely épenséggel nem tartozik a naivák szerepkörébe, s a mely szereplés nem a publikum elé való. De a szereposztás hiábavaló volt, mert Gazsi Mariska — hogy színházi nyelven szóljunk — visszaküldte a szerepet a direktor urnak.

Minden igazgató boszankodik, ha valamilyik művésznő nem fogadja el a neki kiosztott szerepet, de ebben az esetben Porzolt Kálmán százszorosan dühbe jött.

Megtöröm, gondolta magában s a fiatal színésznő heteken át nem jutott a színpadra. Ez sem használt. Ekkor Porzolt felkereste őt a lakásán s a látogatásnak az lett a vége, hogy Gazsi Mariskának Józsefköruti lakásán felkapott egy tört és mellbe szurta magát. A tör nem ejtett ugyan veszedelmes sebet, de mégis elég súlyosat, úgy, hogy Porzolt hamar a Rókus kórházba hajtattott s ott az inspekciós orvos nyújtott neki első segélyt.

Eznek akkoriban rögtön híre futott s min-

denki a legnagyobb megbotránkozással beszélt Porzoltnak, a családos embernek és igazgatónak illetően szerepléséről.

Ez a múlt őszszel, október végén történt.

Egyik-másik lap burkoltan meg is írta a dolgot, a mitől Porzolt legalább annyira megijedt hogy egy ideig féken tartotta magát. De ennek az évnek az elején újra kezdte az egész dolgokat. Gazsi Mariska például január végétől májusig nem kapott szerepet, mert még *nem tört meg*.

Közben természetesen más művésznők megtörésére is történtek kísérletek és pedig szintén nagy kudarcokkal és — szerepelvésekkel.

Gazsi Mariskával szemben azonban minden határt túllépett Porzolt, úgy, hogy nem egy esetben több tanu jelenlétében valósággal inzultálta ajánlataival és fenyegetéseivel. A fiatal színésznő pedig — a mint ezt a színház köreiből széltében beszélnek — több ízben tanuk jelenlétében figyelmeztette Porzoltot, hogy *hagyjon neki békét s gondoljon a családjára*. S a mikor Porzolt nyíltan beszélt, hogy elválik a feleségétől s elveszi Gazsit, ez kerekén kijelentette neki, hogy a történetek után megveti s nincs rá eset, hogy valaha viszonzza érzelmeit, vagy nőül menjen hozzá.

Porzoltot ez valósággal beteggé tette. A színház ügyeit elhanyagolta; a művészi ügyekkel nem törődött és egyre csak a maga bajával volt elfoglalva. Nem csoda, ha családja is kezdett a dologba beavatkozni, sajnos, igen szerencsétlenül. Noha Gazsi Mariska még a hivatalos érintkezést is jó ideje kerüli Porzolttal s *számtalanszor kérte szerződése felbontását*, hogy a színháztól távozhassék, a család mindazonáltal rossz szemmel nézte őt s Porzolt anyósa, özvegy Lukács Elekné odáig ment, hogy Gazsi Mariska ma megtette ellene a feljelentést életveszélyes fenyegetés címén. Ezt a feljelentést az előzte meg, hogy múlt vasárnap, a délutáni előadás végeztével Gazsi Mariskát a népszínháztól nyomon követte Erzsébet-köruti lakásáig Porzolt anyósa s mielőtt Gazsi bemehetett volna, ő sietett be a kapu alá, hol korbácsot, sőt állítólag vitriolos üveget is huzott elő. A fiatal leány rosszat sejtve, a közelből hodárt szolított elő, a kit rendőrért küldött. Mire a rendőr megjött, az öreg asszony iszonyu szitkozódások közt elment. Gazsi ekkor felküldte az apját és egy rokonát Porzoltéhoz, a kik tudatták Porzolttal a történeteket. Kérték, hogy kimélje meg a leányt hasonló veszedelmektől s bocsássa el a színház kötelékéből, a hol ezek után úgy sincs maradása.

Felelet helyett Porzolt *elájult*, az öreg Gazsit és kísérijét pedig Porzoltnak időközben bejött felesége olyan kijelentésekkel lepte meg, hogy a másnapi ünnepi előadásán Gazsi Mariska nem akart részt venni, mert nem érezhette biztonságát. Porzolt rendelkezésére azután még is részt vett, de úgy, hogy ő mellé is, Porzoltné mellé is, *egy-egy detektív volt kirendelve a színpadra*. A két detektív szereplése természetesen óriási feltűnést keltett a színpadon, s a színészek és színésznők nyíltan kifejezést adtak megbotránkozásuknak a direktor viselkedése s annak következményei felett.

Ezt írja a Népszínházról és a Népszínház igazgatójáról az *„Egyetértés“*. Szívesen látnók, ha Porzolt Kálmán hiteles adatokkal meggyón-gitené e vádakat.

Budapest, október 20.

Az *Egyetértés* mai cikke, melyet a Népszínház igazgatójáról írt, fővárosszerte nagy feltűnést keltett. A lap összes példányait elkapták.

Porzolt Kálmán az esti órákban kiadott egy nyilatkozatot, melyben kijelenti, hogy Polónyi Géza orsz. képviselőt megbizta *fenyítő feljelentés* megtételére a kérdéses közlemény szerzője ellen.

Skandalum egy uri házban.

— Becsített francia kisasszony. —

Arad, október 20.

Stegmüller Hugó budapesti magánhivatalnok és feleségét nem mindennapi meglepetésben részesítette a francia kisasszonyuk, kit gyermekeik mellé hozattak a nyáron.

A francia leány két hónapja lakik náluk s ez idő alatt eléggé megbízhatónak mutatkozott, miért is tegnap minden aggodalom nélkül rábízta két kis gyermeküket. A család a budai oldalon lakik a Városmajor-utcában s éppen azért tartottak nevelőnőt, hogy ha a város belső részeibe mennek s hosszabb ideig távol vannak, a gyermekek ne a cselédre legyenek bízva.

Stegmüllerék délután öt órakor mentek el hazulról, a nevelőnő mellé berendelték a szakácsnét is s meghagyták nekik, hogy zárkózzanak be és senkit be ne bocsássanak nyolcz óráig, amíg ők vissza nem érkeznek a pesti oldalról. A fiatal házaspár azonban megkésített és csak kilencz óra tájban került a Városmajor-utcába. A nem éppen mintaszerűen világitott utcában lakásuktól mintegy félkilométernyi távolságban egyszer csak valami nyöszörgést hallottak az ut közepe felől. Odatekinettek s egy sötét mozgó tárgyat láttak a sárban elterülve. Az asszony közelebb lépett hozzá s egyszerre rémülten sikoltott föl: az ut közepén a saját négyéves fia feküdt elalélve, szinte félig holtan.

Kétségbeesve rohantak a gyermekkel a legelső lámpa alá, végigtapogatták s megkönnyebülten látták, hogy a kis fiúnak keze-lába helyén van, testén semmi komolyabb sérülés, csak az arcán és a kezefején van néhány horzsolás s a ruhája az egész napi esőben megereszkedett makadamburkolat sarától mondhatatlanul szennyes. Kérdezik a gyermeket, hogy mi történt vele? Hol van a hat éves testvére? Ám a kis fiu nem válaszolt, csak lecsukta a szemét és aludt tovább.

Félőrlően szaladtak most Stegmüllerék lakásuk felé, hol, hogy mi történhetett, el nem tudták gondolni. Fele uton aztán megtalálták a kis leányukat, de milyen állapotban! A gyermek szintén sáros volt, mint akit többször meghempergettek, kétségbeesetten sirt és így ödöngött fel és alá az atczán. A szülők ő rajta sem találtak komolyabb sérülést, de hiába kérdezték, hogy mi történt velük, a máskor okosan és értelmesen beszélő kis leány a legzagyvább szavakat hadarta össze.

Az édesanyja rögtön rájött, hogy a gyermeknek mi a baja: a szájából erős pálinkaszag áradt, a szegény kis leány részeg volt és részeg volt a kis fiu is.

A szülők a karjukon vitték haza őket a lakásukba, amelyet tárva-nyitva és a legnagyobb rendetlenségben találtak. Az asztalon ott állott két konyakos üveg fenéig kiürítve, s ez megmagyarázott mindent. A francia kisasszony ugyanis, amint a szülők hazulról eltávoztak, nekiesett a konyaknak, a szakácsnéval együtt leitták magukat, részeg fővel leitták a gyermekeket is s aztán teljesen elvesztve az eszüket, eltávoztak hazulról, nyitott ajtók mellett magukra hagyván a két kicsinyt. Ezek aztán utánuk lopódtak s a sötétben félig öntudatlan állapotban bolyongtak az utcán.

A két jómadárnak, a francia kisasszonynak s a szakácsnének még ma délig nem volt semmi nyomuk. Mikor kialudták magukat, volt eszük, hogy haza ne merjenek menni. Stegmüllerek följelentést tesznek ellenük, s ha megszőktek, országos köröztetésüket fogják kérni.

Hamis ötkoronások Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 20

Az ötkoronás ezüstpénz se gyanumentes a mai naptól fogva. Forgalomba hozatalának rövid ideje alatt még nem volt sehol hír arról, hogy hamisított formában került volna napvilágra. Ma azonban már az aradi rendőrség előtt van a legelőször felfedezett hamis ötkoronás.

Abban, hogy a hamis pénz nyomára jutott a rendőrség, része van a szerelemnek is, még pedig olyanak, mely a vadházasság rózsaláncaival között terem. Ez esetben a vadházasság szerelemféléstől összeveszttek s a férj elárulta az asszonyát, hogy hamis pénzt csinál.

Lingurár Pásztának hívják a feljelentőt, ki a vele a vadházasságban élő özv. Lingurár Péterné, szül. Munteán Mari ellen vádat emelt a gáji rendőrségnél, hogy pénzgyártással foglalkozik.

A gáji rendőrség jelentést tett a belvárosi kapitányságnak, melylyel azután együtt kezdte meg a nyomozást. A cigánytelep 93. szám alatti házában, az asszony lakásán találtak egy primitív gépet, melyben az ötkoronás formájára üveg volt öntve. Ebbe egy nyílason folyékony cizket töltöttek s így születtek meg a hamis ötkoronások, természetesen igen sikerületlenül.

A pénzgyártó asszony azt vallotta, hogy a gépet a Kossuth-utca egyik korcsmájában két uriembertől vette 200 forintért. Az illetők teljesen valódnak látszó ötkoronást mutattak neki, mint olyant, mely a gépből kikerült. A két „uriember“, ha az asszony igazat vallott, valódi ötkoronást mutatott neki s ezzel becsapta.

A rendőrség Lingurárt, a feleségét és ennek fiát letartóztatta. Az új bünvádi eljárás értelmében a két férfit Nagyváradra viszik, mert a pénzhamisítási ügyekben a kir. tábla folytatja a vizsgálatot. Az asszonyt, kit betegsége miatt nem lehet elszállítani, a kórházban helyezték el.

Arra nézve, hogy került-e már a hamis ötkoronásokból forgalomba, az asszony azt mondja, hogy csupán egyet sózott rá egy Kossuth-utcai kereskedőre. Érdekes körülmény, hogy a hamis pénzt gyártó asszony kettős háztulajdonos. Egyik háza a Miklós-utcában van, a másik a cigány-telepen.

HIREK.

Merénylet a csári vonat ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 20.

A nihilisták világából ismét érkezik egy feltűnést keltő hír, mely azt látszik igazolni, hogy ezek a politikai rajongók éppen nem pihennek, ha mindjárt sötétben, nagy titokban végzik is aknamunkájukat a fehér csár és családja ellen.

Ma újból fölzarvarta az orosz főváros csendjét egy merénylet, amely, ha meg nem hiúsul, rettenetes következményekkel járt volna. Szerencsére idejekorán felfedték a tervet s most lázasan mozog, futkos az egész óriási rendőr-apparátus, hogy az esetben kompromittált személyeket egy szálíg összefogdossa.

A csári pár a napokban Livádiába akart utazni s az utra megtettek már minden előintézkedést. A nihilisták jó eleve értesültek erről. Elhatározták, hogy a vonatot felrobbantják.

Egy fiatal moszkvai egyetemi hallgató volt ezuttal a vezetőjük az összeesküvőknek. Nagy mennyiségű robbanó anyagot szereztek be s azt elhelyezték a livádi vasút alagútjában. Abban a pillanatban akarták fölrobbantani, mikor a csári vonat az alagúton keresztülhalad.

Véletlenül arra portyázott az odesszai csendőrség egy őrzője, amely figyelmessé lett az alagút körül folyó munkára. Mikor a csendőrök közel lovagoltak, a merénylők eszeveszetten elfutottak, de a főcinkost: az egyetemi polgárt és még néhány embert sikerült összefogdosni.

A robbanó anyag már le volt ásva a földbe. Vegyészek vizsgálták meg, kik azt állítják, hogy ha az irtózatossá menyiségű robbanó szer detonált volna, annak ereje nemcsak a csári vonatot veti szét, de elpusztította volna az egész alagutat.

Eddig vagy husz gyanus embert tartóztattak le. A csári pár livádi utját elhalasztotta.

— A főispáni beiktató vendégei. A november 7-én tartandó főispáni installációra a közeli megyék és városokon kívül a fővárosból is érkeznek vendégek. Mint értesülünk. Budapestről Hieronymi Károly Aradváros országgyűlési képviselője, Falk Miksa. Apponyi Albert gróf és Vészi József országgyűlési képviselők jönnek. A beiktatóra egyébként minden irányban készülnek. A Kőlcsey-egyesület ma tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy az új főispán, Urbán Iván elé küldöttséget menezet, melyet Varjassy Árpád kir. tanácsos, elnök vezet. Aradmegye törvényhatósága már megkezdte a meghívók szétküldését. A mai napon hívta meg Aradvárosát a 7-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház nagytermében tartandó beiktató közgyűlésre.

— Vécsey grófné temetése. Ma délután helyezték örök nyugalomra Vécsey Károly grófnak a 48-as hős tábornoknak özvegyét Zombolyán. Az elhunyt matróna koporsójára az aradi Kőlcsey-egyesület, mint a szabadságharczi ereklyék muzeumának fentartója is küldött koszorút. A szép babérkoszoru fehér selyem szalagján a következő felírás van: Gróf Vécsey Károly 48-as hős tábornok özvegyének — Kegyelete jeléül az aradi 48-as ereklyemuzeum. A koszorut Szauer Adolf kereskedő, kinek a grófné Aradon tartózkodása alatt állandó vevője volt, vitte el Zombolyára. A Kőlcsey-egyesület az elhunyt leányának részvétlívratot is küldött, melynek szövege ez:

Édes jó anyjának elhunytával alkalmaival fogadja legbensőbb részvétlínket. Koszorukat a ravatalra Szauer Adolf polgártársunk fogja letenni.

Az aradi 48-as ereklyemuzeum

A grófné halálát a következő gyászjelentésben tudatja:

Nemes Heisse Gizella fájdalmas szívvvel jelenti szeretett édes jó anyja, gróf Vécsey Károlyné hajnacskei Duffand Karolinának, mint az 1848. 49-ik honvéd tábornok özvegyének, folyó hó 18-án d. e. 9 órakor életének 84-ik évében rövid szenvedése után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai e hó 20-ikán d. u. 3 órakor fogtak a gyászházban beszenteltetni és a római katolikus sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat az elhunytnak lelki üdvéért e hó 23-án, reggel 9 órakor fog a róm. kath. templomban az

urnak bemutatatni. Zombolyán, 1900. október hó 18-án. Áldás poraira!

A grófné elhunytával a következő epizódot elevenítik fel: Érdekes, hogy Vécsey Károly gróf honvéd tábornok 1849-ben Temesvárostrom alá a vadászerdőben tartotta esküvőjét a most elhunyt nejevel. A tótváradai lelkészeleinte vonakodott végezni az esketési szertartásokat, mert Duffand Karolin még nem volt törvényesen első férjétől, Heissetől. Vécsey gróf pisztolyt szegezett a lelkész mellének és igy kényszerítette őt az esketési szertartás végzésére. Abban az időben bizony erősebben lobbogtak a szenvedélyek.

— A nagyhalmági iskola ügye. Az aradi Kőlcsey-egyesületben érdekes felvilágosítást adott a nagyhalmági iskolaügyben egy interpellációra Varjassy Árpád tanfelügyelő, az egyesület elnöke. A felvilágosító nyilatkozatot, mely a megye magyar iskoláinak ügyét is elősegítő kultur-egyesület elnöke tette, de nem beszélhetett volna másként, mint tanfelügyelő sem. Örömet fejezte ki, hogy az ügyben szólhat, mert a megjelent híresztelések, melyek a járás egyetlen magyar iskolája is megszűnt volna már, szerinte nem felelnek meg a valóságnak. Az iskolában, mely 10—12 év óta fenáll továbbra is folyik a tanítás zavartalanul. Ezután felsorolta, hogy mily támogatásban részesül az iskola. A kormány részéről évi 712 koronát a törvényhatóságtól 200, a Kőlcsey-egyesülettől 80 koronát kap, segélyezi több aradi takarékpénztár, az uradalom pedig tíz évre ingyen ad részére helyiséget és tüzfűt. Arra nézve, hogy az iskola államosíttassék, régebben soha, csupán néhány nap előtt jött hozzá számbavehető előterjesztés. Előadta ezután, hogy az állam évi 1200 kor.-t fordít a n.-halmági ovodára, 300 kor.- pedig az iparos tanoncz iskolára, melyek ugyan csak magyar intézetek. Varjassy választást teljes megnyugvással vette tudomásul a Kőlcsey-egyesület választmánya.

— Kossuth és Kiss Ernő. Kiss Ernő szabadságharcunk kezdetén perlaszi diadala általánosan egyszerű országszerte népszerűvé. Ő egyike volt a legnemesebb alakoknak. Igazi gavallér katona, a minő kettő sem volt a osztrák seregben. Harczott mint jó magyar és hazafi ügyünkért; de a mellett tetőtől talpig arisztokrata volt. Mint bátor és tüzes katona, a tomasováci ágyúzás alatt folyton a legveszélyesebb pontokon, zászlóaljok előtt lovagolt, s a fiatal csapatok lelkesítő beszédekkel bátorította. Ő volt az egyedüli arisztokrata szabadságharcunkban; ő volt az egyetlen ember, a ki megengedte, hogy exellentiazzák. Erről maradt fenn egy adoma. A midőn Kiss Ernő már országos hadi főparancsnok és altábornagy volt Debreczenben, egy futár érkezett hozzá, kit sürgőnye miatt azonnal bocsátani kellett, noha épen hadi tanács volt. Kossuth elnökléte alatt. A futár kissé megzavart volt, oly sok fényes egyenruha és nagy csabes láttára, s nem ismervén Kiss Ernőt, Kossuthhoz fordult, ki közhonvédruhában elnökölt — az híven Kiss Ernőnek — s a szokásos exellentia címmel szólította meg. Kossuth mosolyogva fordult a mellette ülő Kiss Ernőhöz, mondván: — Ez kétségkívül önt illeti!

— Virágzik a barackfa. Ha benne volnánk még az uborkaszezonban, midőn az Adria csak úgy tömegesen szállítja partra az emberev cszapákat, ezt a hirecskét is kellő értékére számitva le, szépen, óvatosan letennénk a kékvíz tenger partjának homokjára, oda a csapát mellé. De mert nagyon is őszre jár az idő, kénytelenek vagyunk elhinni azt a hírt, melyről bennünket Erdélyből, Györgyfalváról értesítenek, hol nemcsak az akácza nyílik másodsor, hanem másodvirágzásban állanak a gy

mölcsfák is. Nos hát, ez a hír nem dönti romba az európai egyensúlyt, s így hát bátran közé merjük tenni. Ha a györgyfalviaknak kedvük telik a másodsor virágzó gyümölcsfáikban, mi ugyan nem rontjuk el az örömeiket.

— **Walter Crane Pécssett.** A hirneves angol művész ma családjával együtt Pécsre érkezett, hol nagy ünnepélyességgel fogadták. A művész ma végignézte a színház előadását, holnap megtekinti a Zsolnay-féle majolika gyárat.

— **A Kölcsey-egyesület ülése.** Az aradi Kölcsey egyesület ma délután 5 órakor tartotta *Varjassy* Árpád elnöklete alatt választmányi ülését. Ennek főtárgyáról, az aradi kultur egyesületek egyesítésének tervéről külön közleményben emlékezünk meg. Elhatározták az ülésen, hogy a felolvasások támogatására felhívják a helyi nőegyletek elnöknőit. *Pókász* Imre titkár előterjesztette a lyceumi régiségeknek az egyesület régiségeivel való egyesítés ügyében a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjesztendő feliratot. Ezt helyesléssel elfogadták. A felirat szerint, ha az egyesítés megtörténik, a közös régiségtárban 1315 régiség lesz 1678 korona értékben, továbbá 3670 érem és bankjegy 960 korona értékben. Kiemeli a felterjesztés, hogy az egyesítés mindenképen a közönység hasznára lesz.

Varjassy Árpád elnöklete alatt jelen voltak az ülésen: *Almásy* Pál, *Abrai* Lajos, *Bokor* Alajos, *Buja* Sándor, *Deutsch* Bernát, *Eckhart* Ede, *Edvi-Illes* László, *Fényes* Dezső, *Kristyóri* János, *Kilényi* János, *Kovács* Vincze, *Lendvay* Sándor, *Neumann* Adolf, *Pekár* Károly, *Pókász* Imre, *Szöllösi* István.

— **Megszökött heczcz-káplán.** A vidéki életnek a falusi heczczkáplán éppen olyan alakja, mint például a fővárosba az — aszfaltbetyár. Isten igéjének hirdetése helyett a polgárság békéjének feldúlásában leli kedvét. Ő a legény a plébánián. Ő a botrányhős. Egy ilyen alaknak szerepléséről olvasunk ma hírt. — A fővárossal szomszédos Erzsébetfalván még tegnapelőtt estig *Brenovszky* káplán gondjaira volt bízva a kis község lelki szükséglete. A fiatal papról azt beszélik a falubeliek, hogy a tavasszal azért vert el egy kis leánykát, mert oly irkát vitt az iskolába, amelyen *Kossuth* Lajos képe volt. Ezért távoznia kellett Erzsébetfalváról, de két hónapra rá újra visszatért, visszahozta magával régi szenvedélyeit is. A napokban hozzájött *Vitalis* állami vasúti főtisztviselő menyasszony leánya, hogy meggyónjon. A káplán megtagadta tőle a vallás tanításait, sőt durván rátámadt és összeszidta a művelt lelkű leányt, amiért Istent sértve, nem katolikushoz, hanem lutheráeus emberhez megy férjhez. A derék erzsébetfalviak felháborodva értesültek a káplán legujabb dolgáról és elhatározták, hogy az ilyen papot nem tűrik meg helyiségünkben. De *Brenovszky* káplán nem várta be, míg fenyegetésüket beváltják, mert tegnap este nagy titokban elhagyta a kis községet s azóta nem mutatkozik. Az erzsébetfalviak remélik, hogy nem is tér vissza többé.

Ag egyházi főhatóságoknak kellene valamit tenni a heczcz-káplánok megfékezésére.

— **Uj villamos a fővárosban.** Ma déltől kezdve a budapesti villamos vasut dunaparti végállomása nem az akadémiánál, hanem a *Petőfitéren* van. Ma délelőtt tartották meg az új dunaparti villamos vasut műtanrendőri bejárását. Az új vonal az Akadémiától a *Ferencz* *lőzsef-térre* a házsorokhoz kanyarodik s a *Ürdő-utca* irányában tér vissza a Dunaparra, hol a korzóval egy színvonalu viadukton halad a *Petőfitérig*, ahonnan az eskütéri hid kiépítése után összekötik az *Eskütér* *Borárostéri* onallal. A műtanrendőri bejárást reggel kilenczór kezdtek meg s mivel minden rendben ta-

láltak, *Hegedüs* miniszter délben átadta az új vonalat a forgalomnak.

— **A megzafolt zendülés.** A *Magyar Távirati Iroda* felszólította zágrábi tudósítóját, hogy küldjön hivatalos értesítést a *Magyar Szó*-ban közölt *Ferdinánd bányai* munkászendüléséről, melynek állítólag tíz halottja, husz sebesültje van. E felhívásra az említett félhivatalos iroda a következő táviratot kapta ma zágrábi tudósítójától:

Horvát kormány csendőri osztálya, bányakapitányság, csendőrpáncsnokság, rendőrség, szóval összes hatóság semmit sem tud az állítólag *Verőcze* melletti *Ferdinánd bányában* történt rémes munkás-zendülésről. Megjegyzem *Verőcze* mellett bányáknak még nyoma sincs. Közlemény tévedésen, vagy valamely tudósító felületésén alapszik.

— **Elhunyt színigazgató.** *Bárdy* Lajos volt színigazgató, mint egy selmeczbányai sürgöny jelenti, ma ott hirtelen meghalt. A selmeczbányai színházban, a *Szulamit* előadásán, melyben az utóbb színészé lett igazgató is járt, rosszul lett, összeesett s néhány percz múlva meghalt.

— **A szerelmes kardaloszó.** *Szentesről* írják, hogy *Pesti Ihsz* Lajos, a szabadkai színház igazgatójának ott működő szintársulatának egyik legszebb kardaloszója, a kis fekete szemű *Trencsányi* Lenke öngyikossági kísérletet követett el. A szenzációs eset futó tűzként járta be a várost s mint ilyenkor szokás, — pláne ha színészről van szó — a pletykák és képzelt történetek egész babiloni toronynyá, nőtték ki magukat. Egyik azt suttozta, hogy kislelkűsége vitte a végzetes tetre, másik fennen hangoztatta a sablonszerű nyomort, bukást stb. A valóság pedig az, hogy az alig 18 éves leány szerelmi csalódás miatt akart megválni életétől. Egy helyi, nagy tekintélynek örvendő fiatal orvosba volt szerelmes s miután a férfi részéről olyan családi akadályok merültek fel, hogy a házasság teljesen ki van zárva, az elkeseredett leányka gyufaoldatot ivott. Szerencséjére, hogy a házbeliek figyelmesek lettek nyöszörgésére s a gyorsan előhívott orvosi segély megmentette a kis életuntat.

— **A kisperogi ev. ref. lelkész választásra,** melyet *Szondy* Imre elhunyt lelkész helyének betöltésére tartanak meg, a kandidálásokat megejtették. A jelöltek a következők: *Mérő* Lajos dévai, *Szondy* Géza szt.-leányfalvai, *Patkay* Zoltán sövényházi, *Baki* János honti, *Kovács* Károly egri, *Szabó* János lorántházai, *Bódog* János bolyi lelkészek.

— **Turisták szerencsétlensége.** Két bécsi turista *Müller* Nándor dr. és *Pott* Félix *Reichenstein* vidékén nyomtalanul eltűnt. A keresésükre indult társaság több csoportra oszolva bejárta az egész vidéket, hogy az eltűnteknek könnyebben akadjon nyomára. A szerencsétlen turistákat bizonyára vihar lepte meg az uton, mely elől valami menhelyre bujtak, ahol a beállott hidegben megfagytak. *Pott* Félix mérnöknek holttestére ma ráakadtak, de *Müller* dokornak még nyoma sincs. *Pott* holttestének helyzete a föltalálás idejében olyan volt, hogy abból azt következtetik, hogy *Pott* zuhanás által lelta halálát.

— **Kinevezés.** A makói m. kir. pénzügyigazgatóság *Pál* István felső kereskedelmi iskolát végzett makói lakost a makói kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

— **Az öngyilkos ügyvéd.** *Krasznay* Jenő dr. pécsi ügyvéd, az ottani kaszinó elnökének temetése ma ment végbe nagy részvét mellett. Mint egy sürgöny jelenti, öngyilkosságának okát nem az anyagi gondok képezték, hanem az ügyvéd régi idegbaja és életuntsága.

Egy becsületbírósi határozat. *Balás* Jenőt, az egyik nagy-kikindai helyi újság szerkesztőjét, sokat emlegették augusztusban. Ő volt az, ki egy odavaló kisasszonyt megbotozott az utcán (a botját is eltörte rajta, mint nyilatkozatában

maga mondotta), mert a kisasszony kutyakorbáccsal támadott rá. Valami kishirdetés utján való levélváltásról s be nem váltott házassági ígértről volt köztük szó s a kisasszony, *Dávid* Regina, kutyakorbáccsal keresett magának elégtételt. Az eset egy nyilatkozattal jelentkezett utoljára a nyilvánosság előtt. E nyilatkozatban *Balázs* Jenő kijelentette a többi közt azt is, hogy *Dávid* kisasszonyt őt meg nem ütötte a korbáccsal, hanem csak ő verte a kisasszonyt. Az esetnek azóta folytatása is volt — a bíróság előtt. A panaszos a kisasszony volt. A tárgyalásról egy nagy-kikindai újságban adott hírt egy nyit levél. *Balázs* ur e nyit levél szerint bevallotta a bíró előtt hogy azért ütötte ő *Dávid* kisasszonyt, az meg kutyakorbáccsal verte őt. A bíró erre eléje tartotta saját újságának, a *Torontáli Hirlap*-nak azt a régebbi számát, melyben azt írja, hogy gaz hazug, ki azt állítja, hogy őt a leány megverte. *Balázs* erre azt a csodálatos kijelentést tette volna, hogy ő nem csak magánember, de szerkesztő is és nem engedhette meg hogy a nagyközönség a valóságnak megfelelő azon hitben éljen, hogy őt megkorbácsolák. Ezért írta meg a hírlapi közleményt, mely azonban a valóságnak nem felel meg. A nyit levél írója a tárgyalásnak ezt a lefolyását nyilvánosságra hozva, élesen elítélte *Balásznak* ezt a nyilatkozatát, s eljárásával szemben védelmébe vette az újságírói tisztességet. *Balázs* Jenő ezért a nyit levél íróját a város egyik előkelő emberét provokáltatta, de ez csak abban az esetben volt hajlandó elégtételt adni, ha *Balászt* egy becsületbírósi erre kvalifikálnak nyilvánítja. A becsületbírósi összeült és *Balázs* Jenőt az elégtételadásra képesnek nyilvánította. Így áll most az ügy. Hogy a párba megtörtént-e, arról nincs hírnök.

— **Elplagizált csendőrkönyv.** Erdekes plágium-pör indult meg a héten a szegedi polgári bíróság előtt. A pört egy szegedi könyvkiadó cég indította a szegedi csendőrség egy hadnagya ellen, akit plagizással vádol. A pör megindult, a szegedi törvényszék elrendelte az inkriminált „Kézikönyv a csendőrlégénység számára” című könyv lefoglalását s megkezdődött a tanuk kihallgatása. A bizonyítási eljárás során katonatisztek járják a törvénytálat s a városban feszült érdeklődéssel várják a pör kimenetelét. A napokban kezébe akadt a könyv *Várnai* Lipót szegedi könyvkiadónak, aki meglepetéssel vette észre, hogy a könyv tartalmának egy része szórul-szóra másolata egy hasonló tárgyú könynek, amely nem is olyan régen az ő kiadásában jelent meg. A könyvkiadó cég azonnal ügyvédhez fordult s tulajdonjog megsértése címén kártérítési pert indított a szegedi polgári törvényszék előtt a csendőrhadnagy ellen. Az ügyben az első tárgyalást két nappal ezelőtt tartotta meg a bíróság, amelyre megidézte a hadnagyot, a felperes könyvkiadó céget, több csendőrt és egyéb tanukat. A tárgyalás során a bíróság elrendelte az összes megjelent könyv lefoglalását és zár alá vételét. A könyveket tegnap délelőtt foglalta le a felperes ügyvédje s azokat lepecsételve a bíróságnál helyezte letétbe. A tulajdonjogában megsértett könyvkiadó cég 6000 korona kártérítést követel.

— **Az ál Dewet.** Izgalmas jelenet játszódott le a napokban *Párisban*, a *Faubourg St.-Denis*-en. Borzalmas segélykiáltás hangja hallatszott és a járókelők eszeveszett futottak egy hatalmas alaku ember elől, aki korbáccsal ütötte a közelébe kerülőket. Mikor rendőrök közeledtek felé, így kiáltott:

— Jertek csak ti hős burok. Üldözzük, gyilkoljuk le azokat az angolokat!

A rendőrök fölhasználták az alkalmat, midőn az örvöngő öket buroknak nézte és zárt sorokban kísérték *Dewet* tábornokot, mert annak tartotta magát a szerencsétlen ember. A rendőrségre érkezve, nagyon soká tartott, míg az örült embernek nevét és családi körülményeit megtudhatták. A szerencsétlen embert *Meunjaisin* Alcide-nek hívják és altiszt volt a francia hadseregben. Mikor *Transvaalban* a háború kitört, folyamodott, hogy engedjék őt is

az angolok ellen harcolni. E kérését megtárgyalták, és ez vitte az örületbe a szerencsétlen embert. Beszállították az elmebetegék intézetébe.

— **Bismarck szobra politikai tüntetés.** Röviddel *Bismarck* herceg halála után Egerben bizottság alakult, mely célul tűzte ki a kancellár emlékezetét díszes szoborral megörökíteni. A bizottság élén *Giehisch* József dr., gablonczi ügyvéd állt. Midőn a hatóságok a lapok útján e tervről értesültek, betiltották a már megrendelt szobor fölállítását. A bizottság e határozatot megfélebbezte és úgy a prágai tanács, mint a belügyminiszterium jóváhagyta az égeri hatóság határozatát, azzal az indokolással, hogy a szobor fölállítása megengedhetetlen politikai tüntetésre adna alkalmat. A bizottság erre a birodalmi törvényszékhez folyamodott, mely ez ügyben ma határozott, kimondva, hogy *Bismarck* szobrának Egerben való fölállítása meg nem engedhető politikai tüntetésre adna alkalmat.

— **Vigéczi stílik.** Legutóbbi időkben egy rakás képügnök árasztotta el Torontálmegye területét és boldog-boldogtalannak képeket adott el részletfizetésre. Mivel pedig ezek a szegény emberek pontosan nem tettek eleget fizetési kötelezettségeiknek, az általuk aláírt kötelező alapjau az egész hátralékos összegért perelve lettek, még pedig a nyomtatott kötelezvény értelmében valamennyien a nagybecskereki községi bíróságnál, ahol a közel napokban mintegy 1500 szegény vidéki embert elmakacsoltak 2—10 koronáig terjedő összegben.

Egy gráci német atyafi is kapott a többi közt egy tárgyalásra szóló idézést, amelyre nem jelent meg, de az ő egyszerű keresetlen nyelvével előadja, hogy őt a vigéczi rutul becsapta, miért is felebbez az ítélet ellen. Érdekes volt ennek a német embernek a boríték czimezése, amelyre szarkaláb betűkkel a következő czim volt odakanyarítva:

*Wohlgeboren Herrn
Városi községi bíróságtól
Makacság d. e. 10 órákor.
Nagy-Becskerek.*

A levél ugyan helyére talált, az atyafin elverték a port, — de a vigéczen nem.

— **Vörös kardpárbaj** folyt le ma délután Szegeden a kerületi nonvédlaktanyában dr. *Schaeffer* András és *Szigeti* egyéves önkéntesek között. A párbaj, mely összeszólalkozásból keletkezett, *Szigeti* súlyos megsebesülésével végződött, amennyiben a homlokától kezdve keresztbe az arcán vonult végig a vágás és megsebezte az állát is.

— **A nazarénus lelkiismerete.** A nazarénus ember, ha mély áhitatában elsóhajította első imádságát, új hitének szigorú parancsára leveti mind a régi bűnét, ami a lelkén kellemetlenkedik. Meggyón mindent a bibliás ember tudatában annak, hogy bűnei iránt nincs elnézése a törvénynek.

Az új hitnek egy ilyen hívője kopogtatott be minap *Stern* Marton nagyváradi földbirtokos házába. Igazított egyet-kettőt zsiros kabátján, a torkát is jól megköszörülte, mielőtt belefogott a szoba:

— Megkövetem alázatosan, nem emlékezik rám a nagyságos ur ugye?

A földbirtokos végig nézte az ősz oláh parasztot:

— Nem ismerem kendet. Mi járatban van?

Az atyafiból megeredt a szó. Jámbor alázattal mondta el, hogy tizenégy esztendővel ezelőtt bérese volt az uraságnak.

Tessék csak visszagondolni instálom, mikor a szérün elveszítette a bugyellárisát. En találtam meg, énnám volt mostanáig.

Azzal kihuzta a tarisznyából sárga keszkenőjét, amibe huszonkét korona volt bekötve:

— A bugyelláris nincs már meg instálom, de a tizenégy pengőt, a mi benne volt, elhoztam.

A földbirtokos mosolyogva nézte, a hogy az öreg leszámolta a pénzt asztalára.

— Aztan mi jutott kendnek eszébe? — kérdezte jóságosan.

— Semmi követem az urat, csak az Ur Jézus parancsát teljesitem, mivelhogy az új hitbe léptem.

— **Merénylet a vonat ellen.** Orsováról érkezik a híre, hogy ott tegnap merényletet követtek el a temesvári gyorsvonat ellen. A vonat teljes gőzerővel rohogott ki az állomásról, mikor hirtelen bezűdött néhány II. osztályú kocsi ablaka. Az árokból nagy darab terméskövekkel hajigáltak fel, de csak ablakokat törtek össze, meg a berendezést rongálták meg, mert szerencsére éppen abban a kocsiban nem tartózkodott senki. A csendőrség, a hol feljelentették az esetet, megindította a nyomozást.

— **Pénzt vagy életet.** A rendőrségnél foglalkoztak ezzel a csinos családi perpatvarral. Itt az ősz, jön a tél, az asszonykának pénzre lett volna szüksége, de férjürem mintha süket lett volna, rá se hederített az asszonykára. A napokban nagyobb pénzösszeget kapott a férj. Az asszony éppen akkor topant be hozzá, mikor férjürem az ujdonatuj husz koronásokat olvasgatta. Az asszonyka revolvert szegezett a férj mellének:

— Pénzt, vagy életet!

— De édesem . . .

— Semmi édes . . .

— Imádlak . . .

— Pénzt, vagy lelőlek.

— Felhuzta a revolver kakasát és rózsás ujjával megérintette a ravaszt.

Férjürem halálsápadt lett.

— Mennyit akarsz? — hebegte kétségbeesetten.

— Add ide az egész összeget.

A férje átadta a pénzt. Másnap fölment a rendőrséghez, ahol kibékítették őket.

— **Nazarénus katona.** *Momirov* Alexa nagybecskereki legény még két év előtt került katonasorba és a honvédséghez osztották be. A legény azonban előzőleg magába szivta a nazarénus vallás tanait, amely tudvalevőleg tiltja a fegyverviselést. Akár mit mondtak neki felebbvalói, mindent megcselekedett, de a puskát nem akarta kezébe venni. Miután a katonaságnál alkalmazott fegyelmi büntetések célra nem vezettek, a makacs legényt a szegedi törvényszék elé állították, amely két évi börtönt mért reá. *Momirov* Alexa a legpéldásabb magaviselést mellett kiülte a két esztendőt a szegedi csillagbörtönben s tolonczuton egy enesen Nagybecskerekre küldték a honvédszázadhoz, hogy leszolgálja katonai idejét. De bizony a kétévi börtön nem törte meg, mert inkább szíjját enged hasítani a hátából, de a fegyvert még sem fogja a kezébe. Minden valószínűség szerint vissza fog menni a börtönbe.

— **Idyll a vasuton.** A napokban az Arad és Brassó közt közeledő vonattal utazott egy pinczérleány és egy nyájas fiatal ember, kik a pályaudvaron ismerkedtek meg és szálltak fel a vonatra. A kalauztól külön fülkét kértek, mely kérésüket az, minthogy nem volt sok utas, teljesített is. A lezárt fülkében aztán . . . a lány mélyen elszenderült, úgy, hogy mire reggel a rózsauju hajnal homlokon csókolta, tulajdonjában az azon levő értékes jou-jouknak — köztük foglalatlanban egy husz koronás arany, ugyszintén a fiatal embernek, is csak hült helyét találta. A kalauz jelentése szerint az idegen Torda felé vette útját.

— **Agyonverte az apját.** Orosházán írja levelezőnk kedden este *Kovács* Márton, hetvenégy éves orosházi gazda mámorosan ment haza s összetűzvé a feleségével, egy vaslapáttal véresre verte. Az asszony éppen a kútnál mosta a fejről a vért, a mikor hazajött *Bálint* fia. A fiu felháborodott apja brutálisán, a szobába rohant, a földre teperte az öreg embert, úgy összerugdosta, hogy hat oldalbordája eltört. *Kovács* Márton védekezett fia ellen, kést rántott, és a czombjába szurta, de a földről felkelni már nem tudott. A fiu sebével elment az orvoshoz. *Kovács* Márton pedig a sérülések folytán még

az este meghalt. A csendőrség rögtön letartotta *Kovács* *Bálint*ot.

— **Asszonycsata.** Valóságos csata folyt le napokban a párisi világkiállítás női ruha-osztályában. Ebben az osztályban, amelyben a módos divat termékei vannak felhalmozva, állandóan nagyon sok külföldi szabónő tartózkodik. Csak hogy a ruha művésznői nem elégszenek meg azzal, hogy *Worth*, *Raudnitz*, *Redfern* és egyéb világhírű czégek alkotásait bámulják, hanem ha valamelyiknek egy-egy remekbű kosztű megdetszik, egyszerűen jegyzeteket csinálról és le is rajzolja. A pusztán csak a divatkülönlegességeket nézegető látogató közönség és folyton láb alatt levő szabónők között mágyakrabban került apró torzsalkodásra a soami érthető is, mert a szabónők úgy körülállták órákig egy-egy modellt, hogy a látogató közönséget ez módfelelt boszantotta. A múlt napon egyikének délutánján egy nagyobb hölgytársaság már harmadszor ment be a ruha-osztályba, hogy néhány toalettet megnézzon, de lehetetlen volt, mert a szabónők egész serege rajzolt ért a ruhák körül; elhatározták tehát, hogy erőlyesen rendreutasítják őket, de a terv nem ment simán, mert a szabónők is elkezdtek szájaskodni és néhány perc múlva nemcsak sértések, hanem letépett kontyok is repdestek a teremben. A viharos lármára néhány férfi bebaszaladt a terembe, hogy majd lecsitítják a hadakozó feleket. De a vágy csak vágy maradt. A kontyok repültek, az arczúlések csattantak tovább és a békét akaró férfiak végül két szék között a pad alá estek, mert a temperamentumos hölgyereg egyszerre csak úgy fogta fel a dogot, hogy a férfi: közös ellenség is; mert tu nyomó számban voltak a nők, alaposan helybe is hagyták az urakat. A hölgyek verekedő hangulata oly heves volt, hogy a rendőrség is csak nagynehezen tudott a csetepatének véget vetni.

— **Rejtélyes eltűnés.** *Hofbauer* Károly budapesti asztalossegéd e hó 18-án Prater-utczalakásáról eltávozott s azóta nyoma veszett. Valószínűleg elemészttette magát, legalább bátyjához intézett leveléből erre lehet következtetni. Bátyja ugyanis ezt a pár sort kapta tőle:

„Kedves, szeretett bátyám! E sorok vételekor öcséd már halott lesz. Bocssd meg, ha vékeztem ellened valaha. Meguntam az életem, mert, azt a sirba viszem. Maradok szerető öcséd Károly.”

A rendőrség mindenfelé keresi, de eddig nyomára nem akadt.

— **Japáni tánczosnők.** A párisi kiállítás területén épült exotikus színházban egy japán ballettársulat mulattatja ujabban esténként a közönséget. A tánczosnők nagyobáre tizenöt-ötzenhat esztendősek, de a legidősebb sincs töl tizenhétévesnél. A zenekarban ötféle hangszer játszanak, a hangszerek nevei: *Gamelan*, *Edjin*, *Rebab*, *Klomong*, *Gambong* és *Henon*; valamennyi apró harangoeskák különféle összeállítására. A különböző hangszínezetek kombinációja és fokozása rendkívül szellemes és finor harmonikus összehangzásuk lágy és andaló. A tánczosnők mindjárt az első taktusok utrákezdének a tánczra, amely nagyjából titokzatos gesztusok gyors egymásutánja. Egy állóllyükből csak alig mozdulnak el, csak a kar „dolgozik”. Es a párisi közönség ennek elnére is napról-napra megtölti a színházat. En elég a japáni tánczosnők dicséretére.

— **A 103 éves asszony** elhunytára vonkozog az azt értesítést vettük, hogy *Deutsch* Albertné nem mint szegényházi lal halt meg, hanem rokonai körében, hol 103 évek óta szeretetteljes, jó ellátásban részesült.

— **Vak turista.** Nem minden érdekes nélküli az a körutazás, amelyre egy vak ember vállalkozott. *Mr. Martin*, aki a louisvill kentuckyi vakok intézetének tanára, akarta Európát, átjött tehát Amerikából, maga mellé egy intelligens, képzett vezetőt ennek a társaságában utazta be Angliát és Németországot. A különféle látivalókat természetesen csak a vezető szemével látta, de a eleven elbeszélés, amelylyel a vak ember a nyomásairól beszámol, azt bizonyítja, hogy vezető nem volt más, mint egy élő katalógus. A vak tanár sajátos lelkesedéssel beszélt a látottakról. London nagyon tetszik neki, Rajnáért nem rajong. A Hudson-táját sebt tartja. Nagyon sajnálja, hogy nem láthatott versenyt, de általában nagyon meg van elégedve a látottakkal.

— **Zene a Központi kávéházban.** A téli szezon beálltával újra kezdetüket veszik a Központi kávéház zene estélyei. Ma vasárnap lesz első hangverseny s ezután minden kedden és vasárnap játszik ott *Kiss Jancsi* jó bandája. Belépő díj nincs. Kezdeté este 8 órakor.

— **Adomány.** Id. *Neuman Adolf* ur, az aradi kereskedők köre Erzsébet királyné segély alapjának kétszáz koronát adományozott, mely nemeslelkű és emberbaráti adományért, hálás köszönetet mond a kör elnöke.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruáztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Fertőző betegségek ellen.** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztettek, tn biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Krisztály” Szt.-Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

— **x— A t. hölgyközönségnek b. tudomására** adjuk, hogy *csak divatos kelmék*, nem silány kislejtett árú, hanem a legjobb minőségű szövetek *mintagyűjteményét*, mely tartalmazza a legutolsó divat francia és angol újdonságait pl. Homespun, Taylor-Mode, Matlasse stb. ingyen és bérmentve küldi meg *Weiner Mátyás* női ruha kelme áruháza, Budapest, VI., Andrásy-ut 3. 2911

— **x— Csak 4 koronaért 200,000 korona nyerhető.** Különösen kedvező nyeresési esélyeket nyújtanak az ő Felsége által engedélyezett *új államsorsjáték sorsjegyei*, minthogy 18,122 sorsjegy 418,640 korona közpénzben kerül egyszerre sorslásra és a főnyeremény 200,000 korona. Állami felügyelet és kezesség. Minthogy e 4 koronás sorsjegyek előreláthatólag gyorsan elfognak, ajánlatos, hogy ily sorsjegyekre szóló megrendelések a *Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál* (Budapest, Gizella-tér, Haas-palota) mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül beküldessenek. — A nevezett intézetnél osztálysorsjegyek is kaphatók eredeti áron és megjegyezzük, hogy ez egyúttal az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárusító helye, mely a sorsjegy-vevőknek a legnagyobb előnyöket és biztonságot nyújthatja. 274

— **x— Valóságos nincs az emberiségre nézve** a *gyógyes Feller-féle* *Elsa Fluid*, mely számos betegséget gyorsan és biztosan gyógyít. Teljesen ártalmatlan, az egészségügyi hatóság által megvizsgált és jóváhagyott csodáshatású nép és háziszser. Bővebbet a hirdetések között.

— **x— Budapesti világváros.** Ezt mondjuk mi idehaza, de ez a véleménye a világlátott idegennek is. Ne menjünk messze, csak nézzük a nagy körút forgalmát, mely kaleidoszkopszerű képpel a legelőkelőbb benyomást gyakorolja a szemlélőre. Az élelmes kereskedő, szállodás, bankár, mindmegannyian az újabb technika vívmányaival iparkodnak a közfigyelmet üzlethelyiségükre téríteni és meglátszik az igyekeztükön, hogy a hatás elérésére nem riadnak vissza anyagi áldozatoktól sem. Ez a kis elmefuttatás pedig abból az alkalomból jut eszünkbe, hogy az Erzsébet-körút 54. számú ház előtt állandóan sok a szemlélő közönség, amúgy hogy okoz, ki a kirkatban sorra mutogatja, mikor lesz az osztálysorsjáték huzása stb. Igazán érdemes megnézni ezt az elmésen összeállított automatát, melyet villamóram tart működésben s a tolettjeit is a legelőkelőbb műteremből kapja, sőt a frisurája is a legmodernebb. Hazánkban ez az első ilyfajta mozgó alak a Török A. és Társa Erzsébet-körút 54. sz. alatti fiókbankjában van felállítva és igazán látványosság számba megy. Ez a szolid cég mindent elkövet, hogy a fővárosban levő és ide utazó vevőkörét minél inkább tágítsa és a nagy közönségtől már kiérdemelt bizalmat fokozza.

Drága masina.

— A vigécz üzletel. —

Arad, október 20.

Azok a cizillideres, elegáns urak, kik egyik-másik kisebb faluban rendszeren óriási szenzációt keltenek s fölkeresik néhány hajlékban a nyomorult parasztot, hogy biztosítási ügylet megkötésére, gépek s egyéb eszközök megvételére rábirják, — sajnos — igen sok esetben a leglelketlenebb emberek. Nincs könnyebb, mint a szegény paraszt embert becsapni. A sok beszéd, a cifra prospektusok s a kilátásba he-

lyezett óriási jövedelem, meg más egyebek, úgy elbódítják az együgyü földművelőt, hogy megrendelné, bármit ajánlanának is neki s aláírná a papirost, amit elébe tesznek, ha a halálos ítéletét tartalmazná is. Mert nem tudja elképzelni, hogy az az ur, aki ő vele olyan szívesen parolázik s olyan leereszkedő módon beszél, még meg is csálhatná. Mit tudja ő, hogy mikor az ügynök ur az ő jövedő boldogulásáról csodálatos dolgokat regél, bizonyos % forog az eszében.

Egyre gyakrabban találkozunk azokkal a szerencsétlen emberekkel, akiket ilyen ekzisztenciák vagyoniilag teljesen tönkretesznek. Azt mondják a parasztnak, hogy nem kell megfizetni a vételárat, csak két esztendő múlva s aláíratnak vele egy papirost, amely nem egyéb, mint három hónap múlva lejáró váltó. Vagy a kiszemelt áldozatra előnyösnek látszó feltételekben egyeznek meg s a szerződésnek a pontjai épen az ellenkezőt tartalmazzzák.

Dezső Mikuláj tölősi oláh parasztgazdához beállított ez év januárjában *Halász Ödön*, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár ügynöke s gőzgépet ajánlott neki. *Dezsőnek* van egy olajmalma s az ügynök bizonyára értett hozzá, hogy a gőzgép alkalmazásának az előnyeit az egyszerű gazdával megismertesse. Addig-addig, hogy az belement az üzletbe *feltételes*. Feltételes azért, mert veleszületett óvatosságánál fogva úgy kötötte meg az alkut, hogy két hónap alatt bármikor fölbonthatja az üzletet. Ilyen értelemben, vagy jobban mondva ilyen tudatban írta alá *Dezső Mikuláj* a *2800 koronás szerződést*, vagyis azt a nyomtatott blankettát, amit az ügynök ur elébe tett. Aláírt ugyan egyéb papirokat is, a mikről csak később tudta meg, hogy micsodák.

Márcziusban azután megjelent *Dezsőnél* a gyár egy hivatalnoka, hogy a gép átvételéről *Dezsővel* értekezék, jöllehet ez már előbb megíratta a gyárnak, hogy szerződésben foglalt jogánál fogva az ügyletet felbontja. A hivatalnok és a gyár tudni sem akart a szerződés felbontásáról, sem pedig arról a kikötésről, hogy az két hónap alatt fölbontható. Követelték tőle, hogy vegye át a gépet, amit *Dezső* természetesen nem teljesített, közben lejártak a váltók, amikről a szegény gazdának semmi tudomása sem volt, majd pedig rájött, hogy a 2800 koronát betáblázták az ingatlanaira, holott ő bekebelezési engedélyt nem adott. Természetesen a blankettát, melyet *Dezső* aláírt, később kitöltötték.

Elég az hozzá, hogy *Dezső Mikuláj* csak úgy menekedett meg attól, hogy az egész vagyont elveszítse, hogy fizetett a drága masináért a gyárnak 250 forintot s egyéb költségei belekerültek 150 forintba. Följelentést tett azonban *Halász Ödön* ellen s az ügy ma került tárgyalásra a nagyváradi törvényszék előtt.

A tárgyaláson *Millye Gyula* elnökölt. Szavazó bírák: *Grám Sándor* és *Dorgó Gábor*. Jegyző: *Baranyi István*. A vádat *Lázár Márton* kir. alügyész, a védelmet *Fried Vilmos* dr., a híres fővárosi kriminálista képviselte.

A vádlott tagadásával szemben a törvényszék a tanúk vallomásával s az okmányokkal bebizonyítva látta *Halász* bűnösségét s okirat-hamisítás vétsége miatt *három hónapi fogházra* ítélte.

A vádlott képviselője az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be.

TÖRVENYKEZES.

§ **A kaucziós hölgy.** Két napi tárgyalás után ma mondott ítéletet a budapesti büntető törvényszék *Rosenberg Róza* sikkasztási és csalási bűnygyében. *Rosenberg Róza* *Süssmann*

Zsigmond nevü titkárjával együtt mintegy 20 házat bérelt ki a fővárosban. Ezen bérelti házakban házmesteri, házfelügyelői állásokra a lapokban pályázatot hirdettek. Természetes dolog, hogy jelentkező elég akad. Nagybárá szegénysorsu emberek mentek lépre, oda adva véres verejtékkel szerzett megtakarított pénzeckéjükkel a szélhámos asszonynak kauczió gyanánt. Pénzüket sohasem látták többé. *Süssmann Zsigmond*, hogy a reá várakozó börtönöntetést elkerülje, idejekorán Amerikába szökött.

Igy tehát csakis *Rosenberg Róza* került a büntető igazságszolgáltatás kezébe. Két ízben ítélte el már a törvényszék *Rosenberg Rózát* csalás és sikkasztás büntetetei miatt. Első ízben 3 évi és 6 havi, a második alkalommal pedig 3 évi és 8 havi börtönre, de a kir. ítélő tábla mind a két esetben megsemmisítette az ítéleteket s újabb végtárgyalás tartását rendelte el, hogy az összes tanúk és károsultak kihallgathatók legyenek.

Ez most meg is történt. A törvényszék harmadik ítélete *Rosenberg Rózát* 3 rendbeli csalás büntetete és 2 rendbeli sikkasztás büntetete miatt mondotta ki bűnösnek s ezért 2 évi és 9 havi börtönnel és 300 korona pénzbüntetéssel, esetleg további 15 napi börtönnel sújtotta. Kötelezte továbbá a károsok részére a kártérítés megfizetésére is. Az ítélet a büntetésből az elszenvedett vizsgálati fogság által 8 hónapot kitöltöttnek vett. Az ítélet ellen az összes felek feletkeztek.

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy **30,000** kötetből álló

kölcsönkönyvtáramnak

ujjonnan összeállított és egy betűrendbe szedett teljes

magyar jegyzéke

megjelent.

E jegyzék magában foglalja az utóbbi hónapok minden újdonságát és ama több ezerre menő pótlásokat, a melyekkel kölcsönkönyvtáramat utóbb kiegészítettem. *Felkérem tehát a könyvtár összes t. bérleit, hogy régi jegyzéküket hozzámjuttatni sziveskedjenek, melynek ellenében az új, teljes magyar jegyzéket mindenki*

díjmentesen átveheti.

Az új, sok ezer újdonsággal bővített német jegyzék néhány hét múlva fog megjelenni, s azzal szintén szívesen fogok bárkinek díjmentesen szolgálni. **Havi kölcsöndíj 1 kor. 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér. A könyvek újak és tiszták.** Vidéki bérlok is a legfigyelme- sebb kiszolgálásban részesülnek. — Jegyzék ingyen.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ

kölcsönkönyvtára

Atzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban.)

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

— **Az aradi kereskedelmi és iparkamara** folyó évi október hó 26-án, (pénteken.) délután 5 órakor székházban lévő nagytermében teljes ülést tart, melyre a t. kamarai tag uras tisztelettel meghívattak.

A napirend tárgyai: 1. Elnöki közlések. 2. Titkári jelentés. 3. A kereskedelemügyi m. kir. minis- ter ur leirata a biztosítási magánvállalatokról szóló törvényjavaslat tervezetének véleményezése iránt. 4. Ugyanazon minis- ter ur leirata, melyelyel a tisz- tességtelen versenyről készített törvényjavaslatot a kamarának megküldi. 5. Ugyanazon minis- ter ur leirata az új autonóm vámtarifa tárgyában. 6. A m. kir. pénzügyminis- ter ur leirata a szeszadóra nézve alakított szaktanácsba az elhalt *Neumann Ede* helyé- be egy rendes tag választása iránt. 7. A keres- kedelemügyi m. kir. minis- ter ur leirata a házaló kereskedésnek Békésvármegye területén való korlá-

tozásáról alkotott szabályrendelet véleményezése iránt. 8. Vásárügyek: Nagy-Zerind község kérvénye egy harmadik országos vásár engedélyezése iránt. Diécs, Nagy-Szénás, Alberti, Szapáryliget, Elek községek kérvényei heti vásár engedélyezése iránt; Battonya, Gyalár községek és gróf Kinsky Zdenko petrisi uradalmanak kérvényei vásári helypénz-díjszabályzatok módosítása tárgyában, végül békésvármegye alispánjának átirata a vármegyei heti vásárlátogatási szabályrendelet Szeghalom községre vonatkozó részének módosítása iránt. 9. Aradvármegye közigazgatási bizottságának átirata a gyula-varsándi Köröshid lejárt vámszedési jogának meghosszabbítása tárgyában adandó vélemény iránt. 10. Makó rend. tan. városban a kéményseprési munkakerületek tervbe vett újabb beosztására adandó vélemény. 11. Csanádvármegye alispánjának átirata a Makó város területén levő faüzlettelepekre nézve tűzrendészeti szempont-pontból tett hatósági intézkedések felett adandó vélemény iránt. 12. Kovaszincz hegyközség határozata az olasz bor behozatalának megnehezítése tárgyában.

— **Birtokcsere.** Szandit György eladja az aradi 3324. sz. tjkvben felvett Szent-Páli dülöben fekvő 1360 □-öl földet Bérárszki Mihálynak 400 koronaért. — Blankovits Antal eladja az aradi 4740. sz. tjkvben felvett Prohászka dülöben fekvő ingatlant Kelemen Józsefnek 6000 koronaért. — Ifj. Kovács András eladja az aradi 6045 sz. tjkvben felvett a nagy dülöben fekvő 5 hold 980 □-öl szántót Ruz Milentie és nejének 2400 koronaért. — Pálinkás Mihály ajándékba adta az aradi 3807 sz. tjkvben felvett beltelkes házat neje Argyelán Katiczának. — Tomics Axentiené Tyirityán Mária eladja az aradi 1192 sz. tjkvben felvett beltelkes házat Kolet János és nejének 3200 koronaért.

— **Fizetéseptelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseptelenségeket jelenti: Zimmer Jakab. Bécs. — Müller Johanna, Reichenberg. — Slésinger Károly, Marienbad. — Özvegy Morvay Györgyné, kereskedő, Aranyos-Marót — Dubravcsics István, Zágráb. — Szászka Péter, bórkereskedő Budapest. — Balogh István, Makó. — Rót Sámuel fehérneműkereskedő Bécs.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Budapest, október 20.

Déltőzsde. A buzakioalat kielégítő, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermáza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemű forgalom nélkül, nyugodt, időjárás szép, hűvös.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.44—7.45
Buza 1901. áprilisra	7.90—7.91
Rozs októberre	7.05—7.07
Rozs 1901. áprilisra	7.36—7.37
Zab októberre	5.47—5.49
Zab 1901. áprilisra	5.60—5.62
Tengeri októberre	—
Tengeri 1901. májusra	5.08—5.10
Repce októberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.44—7.45
Buza 1901. áprilisra	7.90—7.91
Rozs októberre	7.08—7.09
Rozs 1901. áprilisra	7.36—7.37
Zab októberre	5.50—5.57
Zab 1901. áprilisra	5.60—5.61
Tengeri októberre	—
Tengeri 1901. májusra	5.08—5.09
Repce októberre	—

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	645.—
Magyar hitelrészvény	645.50
Leszámitóbank részvény	424.—
Rima-Murányi vasmű részvény	506.—
Osztrák-magyar államvasút részvény	641.50
Közúti vasút	582.50
Városi villamos vasút részvény	275.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 20. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 96 — 98 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96 — 98 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 97 — 98 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 94 — 96 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 93 — 95 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 92 — 94 fillérig.

Sertéslétszám. Október 17-én volt készlet 37577 darab, október 18-án főlhajtattott 330 darab, október 18-án kiszállított 969 darab, október 19-én maradt készletben 36938 darab. Üzlet: Változatlan.

S z e s z ü z l e t.

— Október 20. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{100}$ beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

Huzás már november 15. és 16-án.

VII. OSZTÁLY-SORSJÁTEK

I. osztályának huzása már

1900. évi november 15-én és 16-án.

Tekintve a nálam elért kedvező eredményeket, másrészt az osztályosorsjátéknak ma már általánosan elősmert, kiválóan előnyös berendezését, egész biztonsággal várható, hogy a VII. sorsjátékban való részvétel igen nagy lesz.

A kibocsátásra kerülő

100,000 darab sorsjegy közül 50,000 sorsjegyre,

tehát a felére nyeremény jut.

A nyeremények összege

13 millió és 160,000 korona.

Vannak nyeremények: 600,000, 400,000, 200,000, 2 a 100,000, 1 a 70,000, 2 a 60,000, 1 a 40,000, 5 a 30,000, 1 a 25,000, 7 a 20,000, 3 a 15,000, 31 a 10,000, 67 a 5000, 3 a 3000, 402 a 2000, 763 a 1000 korona stb. stb.

Az első osztályu sorsjegyek árai:

Egy $\frac{1}{1}$ 6. osztályu sorsjegy	12 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{2}$ 6. osztályu sorsjegy	6 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{4}$ 6. osztályu sorsjegy	3 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{8}$ 6. osztályu sorsjegy	1 kor. 50 fil.

Ajánlom az I. osztályra az alant jegyzett számokat:

4258	47774	11952	76827
8/8.	1/1.	4/4.	2/2.
12682	8798	93673	13243
4/4.	8/8.	8/8.	4/4.
47764	27144	34626	37351
1/1.	4/4.	8/8.	8/8.
76835	36072	98504	50752
2/2.	8/8.	4/4.	8/8.
92626	41532	65122	47759
8/8.	4/4.	8/8.	1/1.
22578	79873	76840	99367
4/4.	8/8.	2/2.	4/4.
37368	20098	47756	4274
8/8.	4/4.	1/1.	8/8.
76846	53974	25790	91751
2/2.	8/8.	4/4.	8/8.

A felosztható darabokból fél, negyed és nyolcad sorsjegyek egyenként kaphatók.

Az I. osztály főnyereménye:

60,000 KORONA.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon.

A m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

Huzás már november 15. és 16-án.

NAPIREND.

Október 21. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Orsolya. — Protestáns naptár: Orsolya. — Görög-keleti naptár (október 8.): Pelágia. — A nap két 6 óra 13 perczkor, nyugszik 4 óra 44 perczkor. — A hold két 4 óra 5 perczkor, nyugszik 3 óra 23 perczkor.

Október 22. Hétfő. Róm. kath. naptár: Kordula. — Protestáns naptár: Kordula. — Görög-keleti naptár (október 9.): Jakab apostol. — A nap két 6 óra 15 perczkor, nyugszik 4 óra 41 perczkor. — A hold két 2 óra 6 perczkor, nyugszik 3 óra 57 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 764.3 milliméter. délután 2 órakor 765.6 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $9^{\circ} + 10^{\circ}$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 12.9^{\circ}$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 4, délután 2 órakor EN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 5 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, hősüllyedés, helyenként csapadék.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapiakon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vásár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-museum helyisége mellett illesterem.

Október 21. Az aradi kereselyező-egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor. (Kaszinó.)

Október 24. Az aradi athlétikai klub közgyűlése délután 6 órakor (Városháza.)

Október 25. A délmagyarországi tanítóegylet marosmelleki fiókkörének közgyűlése (Németség.)

Október 26. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Október 26—28. Az aradi versenyegylet löversenyei. November 8. Arad megye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Október 20. —

Fehér Kereszt szálloda. Brády Atilla ügyvéd Kőrösbánya. — Baumgarten Sándor ügyvéd Brád. — Kirschner Zsigmond utazó Kézsmárk. — Szana József utazó Budapest. — Kovács Emil utazó Budapest. — Dr. Balog I. ügyvéd Battonya. — Szover Rezső utazó Bécs. — Selinger Mór utazó Bécs. — Fischer Simon utazó Bécs. — Lederer József utazó Bécs. — Schwarz Mór utazó Gurahoncz. — Dr. Josin Kristóf ügyvéd Torontálfalu. — Arél Jenő utazó Budapest. — Karácsonyi Béla kereskedő Kollósvár. — Brück Gyula utazó Bécs. — Krausz József utazó Budapest. — Lang Rezső utazó Bécs. — Horváth Dezső utazó Budapest. — Braun Kálmán utazó Bécs. — Zucker Imre utazó Budapest.

Központi Szálloda. Balla Mihály min. oszt. tanácsos Budapest. — Páldy Károly számtanácsos Budapest. — Dr. Gyenes Manó ügyvéd Budapest. — Dr. Horváth Camillo ügyvéd Déva. — Farkas Béla ügyvéd Déva. — Dr. Sebő Jenő törv. bíró Déva. — Kocsán János albíró Kisjenő. — Reihel Gyula gyáros Budapest. — Jakabffy Dezső birtokos Kaszaper. — Nussbaum Vilmos bérlő Sajtyény. — Fuiger Lajos utazó Bécs. — Lipp Károly utazó Bécs. — Deutsch Samuel utazó Bécs. — Niblad Frigyes mérnök Hannover.

Vass Szálloda. Forschner Samu utazó Bécs. — Fein Mór utazó Bécs. — Kovács Sándor vállalkozó Lugos. — Piovatz Jogveus utazó Bécs. — Pollák Ignácz utazó Bécs. — Kemény Manó vállalkozó Székudvar. — Havas I. utazó Budapest. — Fried I. kereskedő Budapest. — Wagner Adolf utazó Bécs. — Lemberger Lajos utazó Bécs. — Ruckebauer Leopold utazó Bécs. — Szántó Lajos utazó Budapest. — Dr. Pain I. orvos Pankota. — Bókel Agost utazó Bécs. — Messer N. utazó Bécs.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. október 20.

Magyar aranyárjádék $\frac{40}{100}$	94.60
Magyar koronajárjádék $\frac{40}{100}$	90.50
Magyar arany $\frac{4}{100}$	99.50
Magyar ezüst $\frac{4}{100}$	98.—
Magyar keleti vasút	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.—
Magyar államgyűjtési kötvény	98.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	163.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	138.—
Osztrák papírjárjádék	96.50
Osztrák járadék ezüst	96.30
Osztrák járadék arany	95.—
Koronajárjádék	97.15
1860-iki államsorsjegyek	131.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1705.—
Magyar hitelbank részvény	645.50
Osztrák hitelintézet részvény	646.—
Osztrák-magyar államvasút	641.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.20
Német birodalmi márka	117.75
London	241.—
Páris	96.—

Városi színház.

Bérletszünet. Bérletszünet

Vasárnap, 1900. évi október hó 21-én:

Délután 3½ órakor, fél árákkal:

A vigéczek:

Fővárosi életkép dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Kövessi Albert. Zenéjét szerzette: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

Müller . . . . . Fenyéri Mór.	Czakó Viktor	Rubos A.
Szidi, leánya	Harmath J.	Griffli . . . . . Hegyessy Gy.
Gizi, leánya	Felhő Rózi.	Lengyel Fáni
Csuka Dénes	Bács Károly.	Melanie . . . . . Tolnainé.
Alfréd, fia . . . . . Nemes S.	Pisztori . . . . . Palágyi L.	
Könyai . . . . . Szadai F.	Pinczer . . . . . Sölyom L.	
Berzenyi . . . . . László Gy.	János . . . . . Czakó V.	
Abelesz . . . . . Nyilassi M.	Rendőr . . . . . Bánáthi Ede.	

Kezdete 3 és fél órakor.

Berlet 23. sz. Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árákkal:

A görög rabszolga.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Owen Hall. Fordította: Makai Emil és Pásztor Arpad. Zenéjét szerzette: Sydney.

SZEMÉLYEK:

Antonia . . . . . Körösi G.	Licinia . . . . . Török K.
Tris . . . . . Felhő Rózi.	Silvius . . . . . Nemes S.
Marcus . . . . . Fenyéri Mór.	Manlius . . . . . Hegyessy Gy.
Helfodoros . . . . . Nyilassi M.	Lolius . . . . . Szadai F.
Aspasia . . . . . Redei Szidi.	Corius . . . . . Czakó V.
Archias . . . . . Bodla F.	Melanopis . . . . . Tolnainé.
Diomed . . . . . Ereczkövy K.	Constans . . . . . Acs Mihály.

Kezdete 7 órakor.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL

Budapest felé indul:

Nagyváradra reggel	5.10
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.20
Személysz. tv. d. u.	3.56
Gyorsvonat délután	4.21
Személyvonat este	9.35

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Gyorsvonat délután	12.11
Soborsinig délután	2.04
Személyvonat d. u.	4.30
Radnái este	6.35
Gyorsvonat este	—

Temesvár felé:

Személyvonat reggel	6.20
Személyvonat d. u.	11.56
Vegyesvonat délután	5.—

Szeged felé:

Vegyesvonat reggel	6.45
Személyvonat d. u.	4.25

Brád felé:

Személyvonat reggel	6.25
Vegyesvonat d. u.	12.03
Borosbesig szv. du.	5.20

ARADRA

Budapest felől érkezik:

Személyvonat reggel	6.05
Személysz. tv. reggel	9.10
Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat este	7.11
Szm. Szolnokról este	8.48

Erdély felől:

Soborsinról reggel	6.59
Személyvonat d. e.	10.50
Radnáról délután	2.36
Gyorsvonat délután	4.06
Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat délelőtt	8.23

Temesvár felől:

Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. u.	3.44
Személyvonat e. jel	10.55

Szeged felől:

Személyvonat reggel	8.53
Vegyesvonat este	6.50

Brád felől:

Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. e.	11.—
Személyvonat este	7.—

NYILTTÉR.*

Zene-estélyek.

A Központi kávéházban

minden vasárnap és kedden

este 8 órai kezdettel

KISS JANCSI zenekara

hangversenyez.

!! Belépti-díj nincs !!

Az első hangverseny ma lesz.

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szives figyelmébe

MÜTERMEMBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel készülő

különféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. m. platin, brom, brom-platin, albumin, matt- és fényes celloidin stb. papírokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és a kedvességéről elősmert gyermek pillanatfölvételeimet stb.

Uzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak:

1 életnagyságu nagyított mellkép **30** korona,
6 darab mignon-fénykép . . . . . **4** korona,
6 darab vizit-fénykép . . . . . **6** korona,

minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

Szives megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,

fényképész. Templom-utca. Minorita-palota. Bejárat a m. kir. posta mellett.

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel szedték, retik vegyíteni, mindenképp!

MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER
legfinestább borsó
SÁVANYÚ-KUT
Ajántható. E víz kőszobáit a bor savát és az italnak feleltette kellemetes, ingerlő mellékízt ad, annélkül, hogy azt felfokozza festené.

Pusztuljanak a muszkák!

svábok, poloskák, bolhák, legyek, szunyogok, stb., mert mindnyájan legnagyobb házi ellenségünket képezik.

Ajánljuk fenti férgek biztos kiirtására csalhatatlan hatású

dalmáciai

rovarpóráinkat

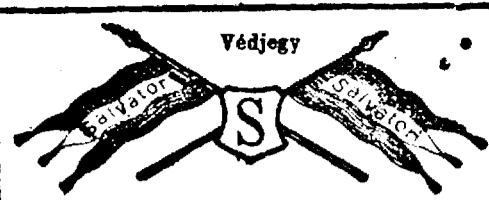
(jobb mint bármilyen másféle)

melyeket 30, 50, 80, filléres és 1 korona 50 filléres eredeti, s zárszállagokkal ellátott dobozokban árusítunk.

VOJTEK és WEISZ

gyógyáru és illatszerüzlete Aradon.

A legbiztosabb hatású molypusztító is nálunk kapható.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a **Lithion-forrás**

Salvator

kitűnő sikerrel használják. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülo életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vesegyógyászati tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

• A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

1212

REGENY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regény. —

Irta: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlönynek fordította:

Radó Izsó.

(7)

(Folytatás.)

Midőn egy idejig hiába keresgélt, lassan, óvatosan minden zaj nélkül ismét visszatért a szoborhoz, hogy vándorlását újból, talán több szerencsével kezdje meg.

Nagy elővigyázattal *hét* tette meg már azt az utat és homlokán a nagy munkától és fokozódó izgatottságtól már kiütött a verejték, midőn végre a nyolczadik kísérletnél meglette az a fát, melyet keresett. A sziklatömbre ráakadt csakhamar és mély lélekzetet véve ült le a mellé, hogy a gatottságát csillapítsa és rövid pihenéssel új erőt gyűjtsön a nagy munkához.

Aztán pórba kép megragadta a nagy tömböt, annak súlyát vizsgálva; ez azonban teljesen besüpedt már az esőtől és hótól megpuhitott talajba. Megujított erélyesebb kísérlete is eredménytelen maradt.

A nagy sötétségben nem is gondolhatott arra, hogy az erdőben oly faágra akadjon, melynek segítségével a sziklát helyéről elmozdítathatja és így Lőrincz egyedül saját testi erejére volt utalva e munkánál.

Kezeivel tapogatózva pontosan megvizsgálta a sziklatömb alakját és a talaj helyzetét, hogy munkáját a szerint intézze.

Lábát erősen megvetette, két kezével megragadta a tömböt és vállával fölfelé nyomta azt. A szikla megmozdult, mire megkettőztette erejét, a kökolosszus, a nagy erőnek engedve, kiemelkedett és legurult a kis lejtőn.

— Mily jó szolgálatot tett volna most egy ázó — gondolta Lőrincz. Lopnia kellett volna egyet odalenn. Es elővette zsebéből nagy pengéjű kését; ezzel turta fel a földet, melyet majd kezeivel takarított el az üregből.

Ez is nagy munka volt, de az eredmény nem váratott sokáig magára. Kezével csakhamar megérezte, hogy nem dolgozott hiába.

A kis faláda, melyet itt ástott volt el, még ott feküdt és csakhamar kiemelte azt a földből.

Azon tárgyak között, melyeket elfogatása után tőle elszedtek és a melyeket kiszabadulásakor ismét visszaszolgáltattak neki, ott volt az a kulcs is, mely ezt a kis ládát elzárta. Most elővette azt, és megkísérelte fölnyitni vele a lakatot.

De hiába. A lakat annyira berozsdásodott, hogy a kulccsal nem boldogult. De ez nem ejté kétségbe. Már a láda kiemelésekor érezte kezeivel, hogy annak fája teljesen elrothadt és ennek következtében puha lett és taplószerűvé vált. Így minden fáradság nélkül benyomhatta annak egyik oldalát és aztán szétszedte az egészet.

A ládában kis zsák volt, mely szintén átnevesedett már, de mégis elég jó állapotban lehetett. Midőn a zsákot föloldotta, daczára az uralkodó sötétségnek, az arany ragyogásának halvány fénye csillant elő; drágakövekkel kirakott ékszerek egész tömege volt ott. — Viaszos vászonruhába göngyölve, a nagy csomó bankjegyre is ráakadt és különös elégtétellel győződött meg arról, hogy a pénz még teljesen jó állapotban van.

Itt tartotta hát kezében azt a kincset, mely őt életének hat esztendejétől fosztotta meg! Mikor a vizsgálóbíró kihallgatta és később a végtárgyaláson, a hatalmas bizonyítékok nyomása alatt, csökönyösen tagadott és daczára annak az ígéretnek, hogy őszinte vallomása enyhítő körülménynek fog tekintetni, hajthatatlan maradt.

Tagadott és így nem is vallotta be azt

sem, hogy a rabolt jószágokat hova rejtette. Hát még sem szenvedett hiába hat hosszú esztendőn át — gondolta Lőrincz és ujongott azon, hogy meglelte a kincset.

A viaszosvászon csomagot felbontva, annak tartalmát kabátjának és nadrágjának zsebeibe rejtette. Az ékszereket benn hagyta a kis zsákban, melynek zsinórait nyakára kötötte, úgy hogy kabátja alatt kényelmesen elrejtette azt.

És ezzel munkálkodásának színhelyét hozta rendbe. A kis faládát darabokra törte és a gödörbe rejtette, melyet a kiásott földdel tömött be.

Munkáját nem végezte nagy körültekintéssel. Hiszen — úgy gondolta — ehhez az elhagyott helyhez mikor vetődik majd ember? És ha igen! Kinekmi köze hozzá? Aztán meg nem sokára havazni fog és a lehulló fehér hó, még a nyomokat is eltakarja és tavasszal már egyáltalán nem lesz nyoma munkálkodásának.

És ezzel elindult. Az elhagyott és rövidebb, de mégis majdnem husz kilométeres utat választotta, mely Bécsbe vezetett.

Magányos vándorlásában csak az aggasztotta, hogy fegyvere nincs. Erős zsebkésében bizott tehát, melyet kinyitva, zsebében tartott. Veszély esetén ezzel fog védekezni — gondolta.

Ha az arra haladó csendőr most elcsipné, mily kitünő fogás volna az. De ő elhatározta, hogy inkább megöleti magát, mintsem, hogy ismét lecsukják, most, midőn rég óhajtott szabadságát élvezzi.

Elővigyázattal haladt tehát előre, meg-megállva és hallgatózva. Erős szemében most nem bízott: a sötétség oly sűrű és áthatlan volt,

hogy az ut világos vonalát csak nagyon közelről láthatta.

Lőrincz figyelt. De nem észlelt semmi gyanusát. Ez időtájt erre senki sem jár. Így hát nyugodtan vándorolt már egy óra hosszat, ügyelve arra, hogy lépteinek zaját elfojtsa. Ézalatt világosodni kezdett.

A fejlődő hold halvány fényt vetett a tájra és a kisérteties világosság mellett a vidéket már jobban betekinthezte.

Ahogy figyelmesen vizsgálta az előtte elterülő tájat, egyszerre a magaslaton két alakot pillantott meg, úgy tűnt fel előtte, mintha a fegyverek halvány csillogását is látná. Nyomban az erdőbe tért és egy bozót mögé rejtőzött.

Nem tartott soká és egyhangú léptek zaja hallatszott. Rejtekhelyéről kivehette, hogy két, jól fölfegyverezett csendőr közeledik.

— Istenem, ha ezekkel kutya van, úgy el vagyok veszve — gondolta Lőrincz. Szíve mintha megszűnt volna dobogni. Zsebébe nyult és megragadta nyitott kését.

A csendőrök szótlanul haladtak el mellette. Lőrincz izgatottan tekintett utánuk, míg a sötétség alakjukat és a növekedő távolság lépteiknek zaját elnyelte. Aztán vigyázva bujt elő és folytatta útját.

Még egy veszélyes ponton kellett áthaladnia. Az uton levő őrház előtt. De mivel a veszélyt ősmerte, kikerülte azt.

Nagy kerülőt tett míg Dornbachba ért, ahol kocsit talált és Bécsbe hajtatott.

Csak itt, a nagyváros zürös-zajos utcáin érezte magát teljes biztonságban.

(Folytatása következik.)

Huzás már 1900. november 15. és 16.

I. Osztály.

Vegyünk

VII. Sorsjáték.

Osztályosorsjegyeket,

egy nyolczad K. 1.50 — egy negyed K. 3. — — — — — egy fél K. 6. — — — — — egy egész K. 12. — ;

Telefon 100. sz.

Az ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

pénzváltó-üzletében

ARAD, „Fehér Kereszt“ szálloda épület.

== Udvari lakás ==

két szoba és konyha

kiadó

2932

Bing Edénél,

József főherczeg-ut 5. sz.

Magy. kir. államv. igazgatóság.

143397—40266 F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők, és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Szeged állomáson f. é. október hó 23-án d. e. 9 órakor.

Arad állomáson f. é. október hó 30-án d. e. 9 órakor.

Budapest, 1900. évi október havában.

Az igazgatóság.

ÉRTESÍTÉS!

A hosszú téli esték bekövetkeztével a tulajdonomat képező Fiume kávéházban, az írók és művészek kedvenc találkozási helyén, a mai naptól kezdve mindennap bohém-tea-estélyt rendezek, a melyre igen tisztelt ismerőseimet jóakaróimat s barátaimat, de általában Arad egész közönségét ezennel van szerencsém tisztelettel meghívni.

Ez estélyeken a teához a sütemény ára nem fog felszámíttatni, sőt minden csésze tea, hölgyeknek egy szép tea-rózsával, uraknak pedig egy gyönyörű székfüvel fog szerviroztatni.

Ugyanekkor értesítem a n. é. közönséget, hogy kávéházamban a hol egyes családok részére külön asztalról és kiszolgálásról nap-nap után gondoskodva lesz, a jövőben minden nap a legfinomabb s a legkényesebb kivánalmakat is kielégítő izléssel összeválogatott hideg felvágottak, továbbá meleg és friss debreczeni kolbász tormás virsli, valamint ujonnan beszerzett igen finom kávéházi italok kaphatók.

A Fiume-kávéház reggelig nyitva van s minden módot megragadott arra nézve, hogy minden tekintetben kifogástalan kedvenc találkozó helye legyen Arad előkelő közönségének, a melynek nagyérdemű pártfogásáért esedezve, vagyok

teljes tisztelettel

Garai Sándor,

a Fiume kávéház tulajdonosa.

Aradvármegye alispánjától.

25900—1900. sz.

Versenyárgyalási

hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező gyulavarsándi Körös-híd javítási munkálatainak, valamint a világos-paulisi uton át-eresz és hidak javításának biztosítása céljából **f. évi november hó 3-án d. e. 10 órakor.** a vármegye alispáni irodájában, zárt ajánlati versenyárgyalást fog tartani. Előbbinél a költségvetési összeg 5673 kor. 20 fill., a többinél pedig 872 kor. 14 fillér.

Miről vállalkozni óhajtókat oly felhívással értesitem, hogy ajánlataikat, melyben világosan kitüntetendő, hogy a feltételeket ismerik s magukat annak alávetik, 10% bánompénz csatolása mellett mondott nap d. e. 9 órájáig hozzám annyival is inkább bemutatassák, miután később érkezendő, avagy pótajánlatok figyelembe vételét nem fogom.

Az összes műiratok s a feltételek az aradi m. kir. állam-építészeti hivatalnál a hivatalos órák alatt betekinthesők.

Arad, 1900. október 15-én.

Az alispán és főjegyző távol:

Boros,
tb. főjegyző.

2950

Elsőrangú férfi divat salon.**Inokai Tóth Lajos**

Arad, Andrassy-tér, Neuman-palota.

Tudomására hozom a m. tisztelt vevőimnek, hogy **megérkeztek és óriási választékban található****őszi és téli ujdonságok u. m.:****Valódi angol szövetek, hazai, Gácsi és Brassói divatszövetek.****Elegáns szabás!**

2933

**Cs. és kir. mosóvíz lovaknak. | a „Kerületi gyógyszerertárban“
I üveg ára 2 kor. 80 fill. | Korneuburg Bécs mellett.**

Kwizda Ferencz János 1411cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgá
fejedelmi udv. szállító.**kerületi gyógyszerész Korneuburg,
Bécs mellett.****8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő-
okmány**

Közel 40 év óta udvari intallókban, valamint nagyobb katonai és polgári intallókban használatban van orvosi és nagyobb erőmefeszítések előtt és után, továbbá főzamedások, rándulások és inak merevségénél stb. képesíti a lovakat kiváló teljesítményekre az időtartamánál. Valódi csak főnti védjeggyel kapható az Osztrák-Magyar-monarchia minden gyógyszerertárában és droguerijában. Főraktár:

Ritka alkalmi vétel.

Egy teljesen berendezett

utczai lakás,

mely áll:

**szalon, ebédlő, hálószobából és
konyhából, elutazás miatt****jutányos áron eladó.**

Ugyisint a lakás is átadó.

**A berendezés esetleg da-
rabonkint is eladó.**

Templom-utca 10., I. em. 16. sz. ajtó.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépítőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **IBOLYA-CRÉME** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőmet és májfoltokat, egyuttal biztosított, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitünő tisztelettel **Narsetky Adél.**

**Szeplő, májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű
arozteltatianságot** bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

IBOLYA-CRÉME

Ára: I tégely 50 kr. Ibolya-créme szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsás és krém színben 60 kr.

Hajós-féle **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérülőt és rózsás színében tündöklő varázsos színt kölcsönöz. I üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyszerközök állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, köszvény, idegyulladások (ischias), oldal s arczfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izzadmányok, fémmérgezések, (higgyan, zink, ezüst, ólom).

2. Vértaj (higgyan s jódkura segítése), elhízottság, zsírosodott szív, fehérvés vesegyulladás, cukorbetegség.

3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.

4. Régi borbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.

A betegség szerint a fényfürdőt hidegvíz-gyógymód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat **1 frt 25 kr.**, 15 jegy **15 frt.**

Beléző kamarák. (Inhaláló) Gleichberg, Ems mintára. acut és régi gege, tüdőhurtnál, valamint tüdőtagulatnál, asthmánál. Egyszeri használat **75 kr.**, 15 jegy **9 frt.**

Hidegvíz-gyógymód. Egyszeri használat **60 kr.**, 15 jegy **7 frt.**
Svéd gymnastica gyöngült izomzatú reconvalescensek erősítésére, szűk mellkasú, valamint szívhajos gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképessé tételére.

Havi díj 10 frttől feljebb az eset minősége szerint.
Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fog történni.

2314

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

Alapítva 1876.
Városi és megyei telefon 312.

WEINBERGER JÁNOS
cipő áruház
A „NAGY CSIZMÁHOZ”
ARADON.
Fiktál: Tóthvári János főherceg-ú. 6.
Világhírű 2509
Triumph-cipő
egyedüli elárultó helye.
Önkéntes uraknak! Előírások Bakkesek
nagy választékban megérkeztek!

Párisi világkiállítás 1900.
nemzetközi bíráló bizottság az
eredeti **SINGER** varrógépeket
GRAND PRIX
legmagasabb kiállítási díjjal tüntette ki.
Singer Co. varrógép részvénytársaság.
ARADON.

Aki
olcsón akar vásárolni
pontos órát,
aranyeműt
és mindenféle
ékszertárgyat,
az menjen
Deutsch Izidorhoz
ékszerész Templom-u., Minorita-palota.
Magyarott. tört. aranyak, ékszertárgyak és zá-
legozedulák megvételnek.

Árverési hirdetmény.
A mélt. Atzél Péter ur tulajdonát képező, az Aradon, „Szent László”-utcában fekvő beltelkek (házhelyek) és egy emeletes ház folyó 1900. évi október hó 23-án és következő napjain mindenkor d. u. 3 órakor az aradi kir. törvényszék árverési termében nyilvános bírói önkéntes árverésen eladatni fognak. Az egyes telkek terület-nagysága 123 és 287 □-öl között váltakozik, melyek kikiáltási ára 2540 forinttól 5740 frtig terjed, a 4713. sz. telekjzkvben foglalt beltelkes házé pedig 11690 frt. Bánatpénzül a kikiáltási ár tíz százaléka teendő le a kiküldött kir. közjegyző kezéhez. Az ingatlanok esetleg becsáron alól is és végrehajtási joghatályal eladatnak. Amely venni szándékozó esetleg a vételhez kölcsönt óhajt igénybe venni, az nálam alól-írott nál Aradon a „Fehér Kereszt” szállodában folyó október hó 22-én d. u. 3 órától kezdve felvilágosítást nyerhet és az árverési feltételeket is megtekintheti.
Dr. Wágner Géza,
budapesti ügyvéd,
mint Atzél Péter meghatalmazottja.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.
A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben
1.000.000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. 1	400000
1 . . .	200000
2 . . .	100000
1 . . .	90000
1 . . .	80000
1 . . .	70000
2 . . .	60000
1 . . .	40000
5 . . .	30000
1 . . .	25000
7 . . .	20000
8 . . .	15000
31 . . .	10000
67 . . .	5000
3 . . .	3000
432 . . .	2000
763 . . .	1000
1238 . . .	500
90 . . .	300
31700 . . .	200
3900 . . .	170
4900 . . .	130
50 . . .	100
3900 . . .	80
2900 . . .	40
50,000 nyer. és jut. összesen	13.160.000

Nyujtsunk kezet a szerencsének!!!
Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!!!
Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró nagy. kir. szab. osztálysorsjáték legközelebb tőböt megkezdődik.
100,000 sorsjegyre 50,000 pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel húzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk. Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben **egy millió korona.**
Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
Az eredeti sorsjegyek tervszerű áraj az I. osztályhoz:
egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— „
egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— „
egy egész (1) „ 6.— „ 12.— „
utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre **f. évi október hó 28-ig** kérünk hozzánk beküldeni.
Török A. és Tsa
bankház
BUDAPEST, V., Váci-körut 4a. szám.
Fiókbankházak: IV., Múzeum-körut 11. VI., Erzsébet-körut 54.
Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.
Rendelőlevél levágandó. Török A. és Társa főelárusítók Budapest.
Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni. 2787
Az összeget korona.....összegben (postautalvánnyal küldöm.) A nem tetsző törleendő.
Pontos cím: _____
_____

A. KRISTÁLY Sz. Lukácsfürdői
 begyífortás nagy mélységből
 fakadó, állandó összetételű,
 igen tiszta, kalcium- és mag-
 nesium-hydrocarbonatoy
 ásványviznek minősítendő.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.
 A legízletesebb és legolcsóbb ásványviz.
 Városi raktár: Mocsár-utca 5.

Aradon: Dürr Kocsárd, Ring Zsigmond,
 Lázár Gyula, Ladányi László, Fejér Gyula, Roth-
 stein Mor, Hoffmann József, Prolich István,
 Weisz Dávid, Singer és Schwarcz, Altmann Ede,
 Ifj. Weisz Mór, Daimel Lajos, Éles Ármin, Éde-
 rer Károly, Herzog György, Krenn Ágoston, Ka-
 rácsonyi Antal, Lázár Péter, jól felszerelt füszer-
 csemege és ásványvizkereskedésében. 1442

Miért
 van annyi utánzat?
Mert
 valódi Eisenstädter-féle
Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „vaslovag“ védjeggyel a leg
 jobb és legtartósabb fénymáz puha padlók-
 nak és konyhabutoroknak bemázolására.

*****
 Az Eisenstädter-féle
 Bejegyzett Linoleum padló-zománc
 egy óra alatt keményre szá-
 rad, bámulatosan szép fény-
 nyel bír és tartósság tekinté-
 tében eddig felülmúlhatat-
 lan. A következő változa-
 tokban kapható: 1. sz. sár-
 gásbarna, 2. számú sötét-
 barna és 3. számú maha-
 gonibarna.

Nagy elterjedtségénél fog-
 va különböző hasonhang-
 zású nevek alatt értékte-
 len utánzatokat hoznak for-
 galomba, miért is kérjen
 mindenki kizárólag csak
 Eisenstädter-féle Linoleum
 padló zománcot, a törv.
 bejegyzett „vas lovag“ véd-
 jeggyel

Védjegy
 „Vas lovag“
 *****

Eisenstädter Testvérek
 lak- és festőgyára, Bécs.
 Főraktár Aradon: Steinitzer
 N. czégnél. 12

Gummi

halhólyag
 elsöranqu orvosi
 tekintélyek sze-
 rint a legmegbiz-
 hatóbb és feltét-
 lenül ártalmatlan
 övezer urak és
 hölgyek számára
 Megrendeléseket
 pontosan és díszre-
 enszközöl:

KELETI J.
 cs. és kir. szab. or-
 vos sebészeti má és
 kötőszeg-gyáros
 Budapest, IV.
 Kerekesherceg-u. 17.
 Alapítattott 1878.

Arak tuczonként eredeti párisi csomagolásban:

Gummi és halhólyag elsőrendű	
gyártmány	1.— 8.— frtig
Capottes americans (rövid)	2.— 5.— "
Suspensorium	0.60 3.— "
Párisi női szivacska (Safety-Sponges)	2.— 6.— "
Irrigator teljesen felszerelve	1.80 5.— "
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Mezinga tanár szerint	1.80 2 50 "
„Diana-öv“ szab. havibaj elleni köt.	8.50 5.— "
(minden hölgynek nélkülözhetetlen.)	2794

Arjegyzék ingyen és de:mentve.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Az Arad szab. kir. város védnöksége alatt álló

Schreyer ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások minden napon d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig tartanak.

Az intézet nagyszabású szervezete, a tanári kar magas és sokoldalú képzettsége, valamint a legalaposabb és legczélszerűbbnek bizonyult tanrendszer a Schreyer zene-conservatoriumnak az országos magy. kir. Zeneakadémia után az első helyet biztosítja.

Tanítatnak mint főtanszakok: zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon cszibalom, orgona, minden fuvóhangszer és magánének. Mint mellék-tárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zene-történet, aesthetika, magyar irodalom, karének, zongora összjáték, kamara zene, zenekar iskola és zene-módszertan, ugyanazon tanterv szerint, mint az országos zeneakadémián Budapesten.

TANÁRI KAR:

Schreyer Harry, zongora kiképzés, ének és módszertan.
 Unger Mór, hegedű, közép- és kiképző osztályok, karének, zenekariskola.
 Sperber Frigyes, hegedű, mélyhegedű, kam.-zene.
 Mütter Müller József, gordonka, zongora és kamarazene.

Ódry Lehel, ének, hangképzés.
 Bekéssy Ferencz, ének, elméleti tantárgyak.
 Schreyer Jakab } zongora és zong. összjáték.
 Szilágyi Gyula }
 Uresch B., fuvóhangszerek.
 Siebert Hermina, ének, hangképzés.

Mütter Müller Erzsi } zongora.
 Klein Sándorné }
 Bayer-Bettelheim Ida, felügyelő }
 Kiss Károly, cszibalom.
 Hegyessy Gizella, segéd-tanítónő.

Tandij egy évre az alsó osztályban 50 frt, a felső osztályokban 60 frt, fuvóhangszerekre 10 frt, a mely összeg mindenkor előrefizetendő, kívánatra fél, negyedévi, sőt havi részletekben is.

Beiratások d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig a Schreyer zene-conservatoriumban (Szabadság-tér 21. sz. a. Lengyel-féle ház) történnek. — Beiratási díj 5 frt.

Az igazgatóság figyelmeztetni kívánja saját érdekükben, úgy a múlt évi, mint az ujonnan jelentkező növendékeket, hogy a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság:

2379

Schreyer Harry. Unger Mór. Mütter Müller József. Sperber Frigyes.

Egy öreg ember titka.

Elbeszéli Szabó István. Pákozdon, Vasut-utca 8.

(Utányomás tilos.)

Jó emberek!

Nincs a világon drágább a jó egészségnél.

Sajnos, a mikor aztán beteg az ember, nem leli meg a betegségére való orvosságot.

En is 6 évig betegeskedtem és mindenféle orvosságot hiába próbáltam. Végre egyszer csak olvasok egy újságban Fellernek **Elsa-Fluid**-járól, melyet Stubicában készítenek Feller gyógyszerárában. Na, gondoltam magamban, kiprobálom ezt a szert is. Rendeltem próbára egy tuczatot és mondhatom nektek, jó barátaim: 6 évig nem tudtam járni a köszvénytől és a láb-szagatásaim miatt. A lábaimat nem tudtam emelni és aludni se tudtam. Tíz napig kentem magamat **Feller-féle Elsa-Fluid**-dal és három hét alatt egészen egészséges lettem, mint a makk. Minden szomszédom, sógorom és komám jött nézni, hogy milyen csodálatosan hat ez a szer, a mely segített rajtam. Mindnyájan tudták, hogy rendeltem még az Elsa-Fluidból. Eljött hát hozzám a Mihály szomszédom, nekik forróság van a fejében, hidegleli és a keze, lába és a dereka fáj.

Adok neki egy üveggel az Elsa-Fluidból és három nap alatt meggyógyult. A Pista is eljött a malomból, hogy adjak neki az Elsa-Fluid csodaszert, mert a felesége köhög és szurást érez az oldalában. Képzelték csak jó emberek, 2 nap múlva az Elsa-Fluid teljesen segített rajta.

Epp Józsefnapkor jön a nagymajori kofa és meséli, hogy a gyermeke folyton hány, meg görcsöt érez a hasában és egyre sir, nem tudja szegény asszony, hogy mihez fogjon. Már összeszedett egy fél patikát és a vén asszonyok is mindent kipróbáltak már a gyereken, de hiába, a gyermek már haldoklik. Elolvastam hamar a leírást, azt az utasítást, mely az Elsa-Fluid mellé van csomagolva és nézem, nincse segítség a gyerek bajára, s csakugyan

van segítség erre a bajra is: tiz csöpp az Elsa-Fluidból tejben, azután bekenni Elsa-Fluiddal a gyerek hasát és ez okvetlenül segít. Adok hát egy flaskóval az asszonynak és mondom: Ne csak ne búslakodjék, lelkem, a mi ebben a leírásban meg van írva, az igazság, de ha használ a szer, két üveggel kell visszaadnia egy helyett. De azt megmondom, hogy ha **igazi Elsa-Fluidot** akar, akkor világosan és olvashatóan írja meg:

Feller V. Jenő gyógyszerész a Szentháromsághoz, Stubica 135. sz. (Zágrábmege).
Olesó is ám ez a szer: **12** (tizenkettő) **üveg 5 korona** és a postát is a patika fizeti. A gyerek még aznap este meggyógyult és a kofa örömeiben 20 üveg Elsa-Fluidot adott vissza.

A községben minden ember hallotta ezt az esetet és mindenki rendelt Elsa-Fluidot. Voltam a Jóska lakadalmán is a farsangban és örömöm telt benne, mikor hallottam, amint az emberek meséltek a **Feller-féle Elsa-Fluidról**. Az egyiknek a gyermekét meggyógyította a forró reszketegségből, a másikat a galandférgőtől: hasmenés ellen, fogfájás ellen, viszketeg, sörör, orbáncz, sebek, görcsök, gyomorfájás és gyöngeség ellen használt nekik kitünően az Elsa-Fluid. Az egyik vért hányt, neki is segített, egy öreg szomszéd majd hogy el nem vesztette a szemvilágát és most olyan jól lát, mint egy gyerek. Ezek szerint hát mindenre jó szer volt az Elsa-Fluid. Még az ökröknek és a disznóknak is használt; mert mikor nem kellett nekik a takarmány, a gazdák beadtak nekik Elsa-Fluidot és mindjárt ettek.

Mondhatom, jó emberek, ez az egyetlen orvosság, a mely mindenre használ és hogy valódit kapjatok, irjatok pontosan ezen czimre:

Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica 135. szám (Zágrábmege).
Kívánom, hogy mindenkinek, a ki rendel, olyan jól szolgáljon, mint nekem. Az Isten áldjon meg benneteket.

A valódi **Feller-féle Elsa-Fluid** (jó illatú növény-esszencia-fluid), az egészségügyi hatóság által meg van vizsgálva és jóváhagyva. Csak akkor valódi, ha minden üveg az alábbi „Elsa-Fluid” védjeggyel van ellátva. Egy tuczat (12 üveg) postán szállítva **5 kor.**, 24 üveg **8.00 korona**, 48 üveg **16 korona** bérmentve, után vétellel vagy a pénz előzetes beklldése után. — **A ki másodszer rendel, minden 12 üveghez 1 üveget ingyen kap.**

Reg meghaltam volna, ha a híres Feller-féle Elsa-Fluidot nem használtam volna! Nekit köszönhettem életemet! Így ír 1.11.1900. Rác Zsigmond Földes.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beklldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő: **61**

FELLER V. JENŐ
gyógyszerára, Stubica 135. szám (Zágrábmege).
Főraktárak Budapesten:
Török József, VI., Király-u. 12. Zoltán Béla, V., Nagy-Korona-utca 23. gyógyszerárakban.

Mindenkinek megmondom, hogy csakis a híres Feller-féle Elsa-Fluid mentette meg életemet! írja: ifj. K. Szabó István. Pákozdon.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkínzóbb, teljesen ártalmatlan, vegyészta és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Ez rövid idő alatt szünteti szőflű, májfoltot, pattanást, bőrrákát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is nagy bajos arczszint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakia oly készítményeket elfogadni, melyek ezimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nmeltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai kutató és központi vegykezserleti állomás vizsgálatai bizonyították, higganyt, ólmot nem tartalmaz, tehát teljesen ártalmatlan vegykezszítmény. — Ár 50 kr., nagy 1 frt., szappan 35 kr., puder 60 kr., arczvíz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszerára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak. Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

Olcsó amortisationalis pénzkölcsönök.

A n. t. földbirtokosok és aradbelvárosi háztulajdonosok figyelmébe ajánlom, miszerint általam a legmagasabb értékarányig nagyon előnyös feltételek mellett juthatnak

olcsó törlesztéses kölcsönhöz 15-50 évi amortisatióra.

Előre semmi díjat nem számítok, régebbi tartozásokat convertálok, u. sz. kívánatra a bekebelezés költségeit is előlegezem.

Midőn hivatkozom arra, hogy több év óta nagyon számos kölcsönvevőnek igényeit azoknak legnagyobb megelégedésére elégítettem ki, kérem tisztelettel a n. e. földbirtokos és háztulajdonosokat, miszerint Önön maguk érdekében ügyeikkel teljes bizalommal forduljanak hozzám.

A kölcsönök 4%, 4½ és 5%-os kamatozásúak. 2721

Daczára a jelenlegi rossz pénzügyi viszonyoknak, az általam eszközölt kölcsönök igen előnyösek.

SZÜCS F. VILMOS

INGATLAN ÉS FÖLDHITEL KÖLCSON INTÉZETE
ARADON, Fő-ut 5. szám, a Szechenyi malom átellenében.

Nemzeti szálloda

Budapest, Váci-utca 9.

Elsőrangú, minden kényelemmel ellátva.
Belváros legélénkebb helyén.
Villamvilágítás. • Felvonó (Lift.) • Fürdő. • Telefon.
Restaurant és kávéház.

Olcsó árak. 84

Szobák 1 frt 20 krtól feljebb.

Színházi Versenybazár

a vértanu szoborral szemben.

Külön játék és diszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

Bőr pénzerszények	7 krtól.	Szines férfi ingek redős mellel	93 krtól.
Iskola táskák	15 krtól.	Férfi harisnyák párja	8 krtól.
Könyvtartó szíjak	15 krtól.	Férfi harisnyák kötött p.	14 krtól.
Zsebkések	10 krtól.	Férfi trico alsó ingek	55 krtól.
Ruha és hajfekék	15 krtól.	Női trico nadrág	50 krtól.
Csont evőeszköz párja	15 krtól.	vaszón nadrág	49 krtól.
Tiszta aczél evőeszköz p.	30 krtól.	Női ingek és fűzők	49 krtól.
Bőr dohánytárcza	19 krtól.	Női harisnyák	12 krtól.
Gummi nadrágtartók	15 krtól.	Női keztyűk	15 krtól.
Konty- és oldal-fésűk	5 krtól.	Női fehér gallérok	12 krtól.
Hajcsattok és hajtuk	3 krtól.	Női fehér kezelők	15 krtól.
Bontó és sűrű-fésűk	15 krtól.	Moare selyem-öv minden színben	35 krtól.
Kepes albumok 100 lap.	40 krtól.	Női bőr-övek	30 krtól.
Piaczi vásár táskák	15 krtól.	Női trico alsó-ingek	40 krtól.
patent amerikai bőrb.	15 krtól.	Női mosó (voál) kötők	21 krtól.
Legujabb óra szerkezetű felhuzó játékok	40 krtól.	Pél szines szélű zseb-kendő teztja	55 krtól.
4 soros gallér drbja	11 kr.	Gyermek teli trico	30 krtól.
4 soros kezelő párja	19 kr.	Gyermek harisnyák	7 krtól.
Férfi ingek sima mellel	85 krtól.		
redős mellel	87 krtól.		

Külön játék és diszműaru osztály 7 és 15 kros árakkal. óriási választékban. És sok ezer elő nem sorolt tárgy: alkalmi ajándékok, toilett cikkek, dessert servicek, mocca garnitúrák, liquer servicek gyertyatartók, kézi kosarak, sétatotok, fényképállványok, fogkefék, mosdószappanok, fali disztányérok, butor és szőnyegporlók, kézi, fali és japán legyezők, inggombok, stb. óriási választékban kaphatók

a színházi versenybazárban 2507
a vértanu szoborral szemben.

Külön játék és diszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

Karslbadi női glace kesztyúk
párja 90 kr.

Fegyházban kötött
gyermek, női és férfi
harisnyák egyedüli
raktára.

Mosó bársonyok a legújabb szí-
nekben érkeztek.

Flanel ingblousok
és övek nagy vá-
lasztékban.

Ujdonságok!!

Selyem, szövet, barchetokban, dús választék csipke és szövet függönyökben. Futó és salon szőnyegek, paplan és matraczok a legjobb minőség. Kész női és férfi fehérneműek. Valódi szépeességi asztalneműek.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

ARAD, SZABADSÁG-TÉR és FORRAY-UTCZA SAROK.

Selyem és flanel
juponok a legjobb
minőségben.

ALAPITTATOTT 1840.

ALAPITTATOTT 1840.

Legújabb
diszkrétülönleges-
ségek.

Legújabb
női és férfi
nyakkendők.

A legjobb **„SMYRNA“** szőnyegek legfinomabb gyapju anyagból „Köni ipar“ Torontáli szőnyeggyár. Arad és vidékén csak nálunk szerezhető be gyári áron.

Szép fekete haja lehet

Ha egy kísérletet tesz
Hajós Árpád gyógytárában

MELANOGENT hogy ha vesz.

Egy kísérlet elegendő
S egy forint csak az ára,
Gyönyörű szép fekete lesz,
Büszke lesz a hajára.

Vagy ha aranszőke hajra
Könnyen akar szert tenni,
Hajós-féle patikában

GOLD-ELSET kell csak venni.

Biztos hatás, olcsó ára,
Kerül csak: **két koronába.**

Kapható egyedül csakis:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógytárában

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 22-İK SZÁM,
a megyeházzal szemben.

Kérem vizsgálni a
védjegyre!

Brády-féle Mária-Czelli gyomorcsseppek

KITŰNŐ HATÁSSAL BIR GYOMORBETEGSÉGEKNÉL.

Nélkülözhetlen, régóta hírneves házi- és étvágytalanságnál, gyomorégetésnél, kellemetlen szaga léleketvitelnél, vérszegénységnek, lezény és hányingereknek, gyomorgörcsöknek, székkeményedések és szorulásoknál.

Ugyisinte főfájásoknál, a gyomor túlterhelésénél. Kipróbált gyógyszer giliszták és májbetegségek ellen. Mindezen betegségeknek a **Brády-féle Mária-Czelli gyomorcsseppek** sok éven át a legjobb gyógyszereknek bizonyultak, miről száz és száz elismerő bizonyítvány tanuskodik. Egy közörséges palaczk ára használati utasítással 40 kr., kétszeres palaczk ára 70 kr.

A vásárlásnál határozottan **Brády-féle Mária-Czelli gyomorcsseppek** kérjünk és arra figyeljünk, hogy fenti védjegy és aláírás, valamint arra, hogy a régi hírneves valódi **Brády-féle gyomorcsseppek**, melynek üvege 40 kr., dupla üvege 70 krba kerül, kapjuk; míg az utánzatok, hamisítványok és értéktelen csseppek olcsóbb áron, 35 kr-ért adhatnak el.

Brády Károly gyógyszerháza a „Magyar Királyhoz“
Bécs, I. Fleischmarkt 1.
Főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest, VI., Király-utca 12.
Továbbá az összes gyógyszerházakban. 284

„Standard Globus“

védjegyükkel ellátott

Bortömlők

a legjobb és legtartósabb minőségűek.

Minták, kívánatra ingyen és bérmentve.

**Bortömlőmaradékok,
borszivattyúk és borsajtók,**

valamint **pincze berendezési cikkek,** legju-
tányosabban kapható 245

Persicaner és Társa cégnél

Budapest, VI., Kemnitzer-utca 7.

Raktár Aradon a „Standard Globus“ bortömlőből

Solymos Testvérek uraknál, Kölcsey-utca 6—7.

Mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok-igazgatóság.

331/900. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménés és ménésbirtok részére 1901. év folyamán szükségelendő alább felsorolt anyagok és eszközök beszerzése céljából a ménésbirtok igazgatóságánál 1900. évi november hó 16-án délelőtt 10 órakor nyilvános verseny-árgyalás fog tartatni.

Felhivatlak ennél fogva mindazok, kik a szükségelt cikkek valamelyikének szállítását elnyerni óhajtják, hogy az egy koronás élyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat a föntebb mondott időpontig alulírt igazgatóságához annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattal bánatpénzt letenni nem kell, de a nyertes pályázók az általuk szállítandó érték 10%-ának megfelelő készpénz- vagy állami letétre alkalmas értékpapírból álló biztosítékot, a felszólítás vételétől számított három nap alatt, tartoznak ménésbirtok pénztárába beküldeni.

A szükségleti cikkek a következő csoportokba vannak osztva:

1. Vasanyagok (aczelok, rúdvasak, lemezek, csövek, sodronyok, szegecsek, csavarok, kocsitengelyek, sodronykötelek, vasúti-sinek, nyers öntvények, kályhák, tűzhelyek, ajtó- és ablakvasalások, stb.)
2. Vas eszközök és műszerszámok (ásók, kapák, lapátok, llák, vakarók, lánczok, lakatok, kaszák, kések, ollók, reszelők, részek, fúrók, gyaluk, vésők stb.)
3. Egyébb fémárúk (fehérfém, higany, horganylemez, ón, omsárga- és vörösrézárúk.)
4. Faneműek (fenyő épületefák, deszkák, léczek, zsindely, gyfagerendák, oszlopok, piloták, pallók, talpfák, hordódongák, fenekék, keréktalpak, jármok, talicskák, lapátok, villák stb.)
5. Vassző- czirok- és gyékényárúk (boronák, kosarak, szakaj-séprük stb.)
6. Bőráruk (gépszijak, gépszij-, hintós-, húzó-, hintótétőtalp-énybőrök, különféle borjú-, tehén-, juh-, ló-, sertés- és őzbőrök.)
7. Textil ipari termékek és szabómunkák (pokróczok, ponyzsákok, vászon-, csinvat-, pamut-, jutta-, és posztószöve-hintószőnyeg, kendertömlők és kocsis-liberiák.)
8. Kötélgyártó anyagok (kender, kócz, különféle kötelek, órók, zsinegek, czérnák stb.)
9. Festékek és mázanyagok (kész olaj- és poralaku festékencze, terpentinolaj, fénymázok stb.)
10. Olajok és kenőcsök (repcze- és ásványolaj, kocsikenőcs,olin stb.)
11. Vegyészeti iparcikkek (ruggyantafélék, asbest, gálicz, lin, benzin, sziksó, sósav stb.)
12. Építési anyagok (mész, czement, marosi homok, kavics, halt-lemez stb.)
13. Üveg-, porcelán- és cserépárúk (üvegtáblák, lámpaszta-lyi üvegek, mosdó edények, cseréptálak, fazekak stb.)
14. Különféle anyagok és eszközök (kovácsszén, faszén, kőszőrül- és fenőkövek, kefék, ecsetek, meszelők, cs stb.)

Ajánlatok egyes csoportokra vagy egyes cikkekre s úgy lehetők, hogy a versenyző cégek ajánlatukhoz rendes ár-éküket csatolják s azokban az árengedményeket megjelölik. Az ajánlatok közül a ménésbirtok igazgatósága szabadon zt, de ezen választás, illetőleg az ajánlat elfogadása csak dmivelésügyi m. kir. miniszter úr Önagyméltóságának agyása után válik a ménésintézetre kötelezővé.

A részletes szállítási feltételeket, valamint a szükségleti cikkek bármelyik csoportjának minőség és mennyiség szerinti zteztett jegyzékét a ménésbirtok igazgatósága kívánatra üldi a hozzáfordulóknak.

Mezőhegyes, 1900. október 10.

M. kir. áll. ménésbirtok-igazgatóság.

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és **hathólyag**, az egyedüli legbiztosabb legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczatonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts americ. tuczatja frt 3.— 4.— és frt 5.—

Női óvszerek: Masse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi. tuczatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 8.—

Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon. drbja frt 2.50

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban, ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,

Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higiénia specialista cég. 17

20% engedmény!

ki e hirdetésre hivatkozik!

3846—1900. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A battonyai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Czéh Istvánnak végrehajthatóknak, Rés Arkadia végrehajtható szenvedő, elleni 600 kor. tőkekövelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. tvszk. (a battonyai kir. járásbiróság) területén a battonyai 519. sz. tjkvben A. + 1. sor (1299—1301) hrszám ingatlanra 1083 korona 74 fillér, a + 2. sor 4593 hrszám ingatlanra 38 korona 36 fillér a A. + 3. sor 5289. hrszám ingatlanra 1077 kor. 90 fillérben az árverést ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi november hó 22-ik napján d. e. 9 órakor a kir. jbiróság mint telekönyvi hatóságnál megtartó nyilvános ár-

verésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 108 korona 30 fillért, 4 korona 36 fillért és 107 korona 70 fillér készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, 1900. évi szeptember hó 30. napján.

A battonyai kir. jbiróság mint telekönyvi hatóság.

Szell,
kir. aljbiró.

2955

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője ?

pattanás vagy bármí folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-czappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hőlgypor** egy doboz 70 kr. Kítunó és valódi **Epeozappan** egy drb. 40 kr.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle**

Chininezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Fiumében pálya díjjal koszoruzott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a ROZSNYAY M.-féle pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírosán Rozsnyay Mátyás névleírása olvasható.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség

gyógyítására **ozrok mennek Karlsbadba** bolott azt a czéli itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használatá által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Idegesség, vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját természetű ménessi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Kapható:
ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában **Arad, Szabadság-tér.**
Budapesten: **Török József** és **dr. Egger Leo** „Nádor” gyógyszer-táraiban, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárban.

4702. szám.

Faeladási hirdetés.

A lippai m. kir. főerdőhivatal irodájában 1900. évi november hó 12-én d. e. 10 órakor a valamárei erdőgondnokság pozsegei, bulzai 1900—1909. évi 1279.556 holdas vágásaiban tövön álló tölgy, cser és bükkfa készleteknek eladása iránt zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár 246.500 korona bánatpénz 24650 korona. Bővebb felvilágosítással a lippai m. kir. főerdőhivatal és a valamárei m. kir. erdőgondnokság szolgál.

Lippán, 1900. okt. hóban.

2951

M. kir. főerdőhivatal.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Most jelent meg magyarul.

A Tisztítóhely

(Purgatorium.)

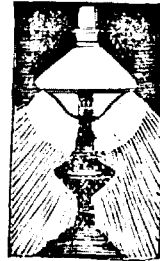
Írta: LOUVET cochinchinai hittérítő. — 432 oldal. — Előadja a megholtak lelkeinek szenvedéseit a tisztítóhelyben s a kiszabadításukra szolgáló eszközöket. — Ára füzve öt korona, kötve 6 korona. — Megrendelhető: Görgényi Jenő plébánosnál Rézbánya (Bihar-m.) 2960

Szenzációs újdonság!

Petroleum-izzó-égő

„PITNER“

Ez égő előnye: Minden petroleumben, mely 4 centiméter átmérőjű, felesavarható. Kezelése és szerkezete módfelett egyszerű. Kifogástalanul, korommentesen, szagtalanul és veszélytelenül ég; ragyogó fehér fényű, melynek világító képessége 80 gyertya erejű. Egy liter petroleumot csak 15—16 óra alatt fogyaszt. Ennélfogva nagy megtakarítás óriási fényhatással. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

LENNER ALFRÉD, Wien, VII., Schottenfeldgasse 56.

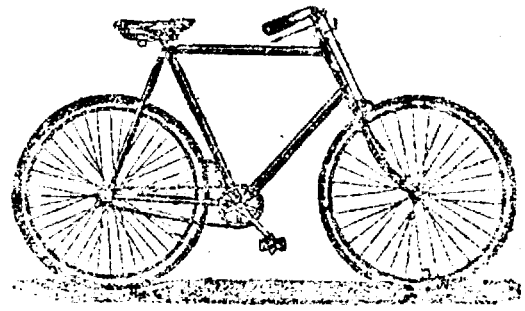
Állandó nagy raktár elsőrendű kerékpárokban, kerékpár, varrógép alkatrész s felszerelésekben.

SZÉKELY ZOLTÁN

KERÉKPÁR- ÉS VARRÓGÉP-RAKTÁRA

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 25. SZ. ARAD.

TELEFON 242.

Szállítok minden e szakmába vágó különleges gépeket és pedig: keztyű, szücs, zsákvarró, kötő, paplan, kalapszegő, ugyszintén plissirozó, gouvrirozó, mosó, facsaró, mángorló stb. gépeket.

KÉPVISELETEK.

Automobilok,

motor-kocsik, motor-háromkerekűk, motor-kerékpárok és tűzmentes pénzszekrényekben.

Kerékpárok téli időre gondozás végett átvétetnek.

Szakszerűen berendezett nagy javítóműhely.

GELLERI.

szakszerűen

nagy raktár ezüst dísz tárgyakban

SZOLTA ÁRAK!

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ. Hermann-palota.
Telefon szám 135.

szakszerűen
nagy raktár
ezüst tárgyakban

GELLERI.

2961

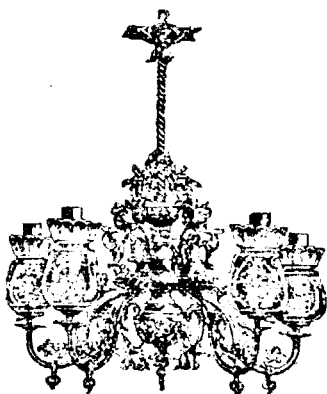
Telefon 222.

Nagy csillár raktár.

Telefon 222.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy ARADON, Templom-utca (Minorita-palota), dusan felszerelt raktárt tartok

üzleti-, irodai-, ebédlői-, háló- és fogadóterem gáz- és villany-csillárakban, kombinált (azaz) légszesz- és villany-csillárakban

lámpákból, melyek valóban ritka szép és kitűnő kivitelben, felette olcsó gyár árban szerezhetők nálam be. Mint a „Magyar gázizzófény részv. társ.“ (Avar világitás) aradmegyei képviselője az eladott világítási cikkeket megújításra helyezem el és a felszerelési munkálatokért külön díjat nem számítok fel. Legújabb szerkezetű légszesz-főzőkészülékeket, légszesz vasalókat, szakszerű fénycsőket tartok, melyek megkímélik a háziasszonyt a kellemetlen szagtól és olcsón, gyors és egyenletes munkát tesznek lehetővé.

EISER SÁNDOR

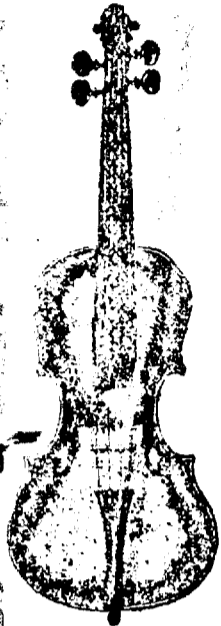
a magyar gázizzófény részv. társ. és különböző csillár- és lámpa-üzemeltető.

ARAD, Templom-utca (Minorita-palota) 2961

A legjobb hangszerek a világon

a csehországi hangszerek, melyeknek egyedüli képviselője és raktára

STREICHER J. cégnél Arad, Tököly-tér 1. sz. a. van.

Iskola hegedűk 2.50 frt, 3, 4, 5, 6 frt és feljebb 1/2, és 3/4, nagyságban, hasonló árak mellett.

Zenekari és hangverseny hegedűk 10 frttől 100 frtig. Régi hegedűk, olasz eredetiek utánzatai 25 forinttól 200 forintig.

Helicon 7.50 frt, Intona 12 frt.

Egysoros harmonikák 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt és feljebb.

Kétsoros harmonikák 8 frttől 35 frtig.

Cziterák 8 frttől 50 frtig. Klarinétok 3 frttől 50 frtig.

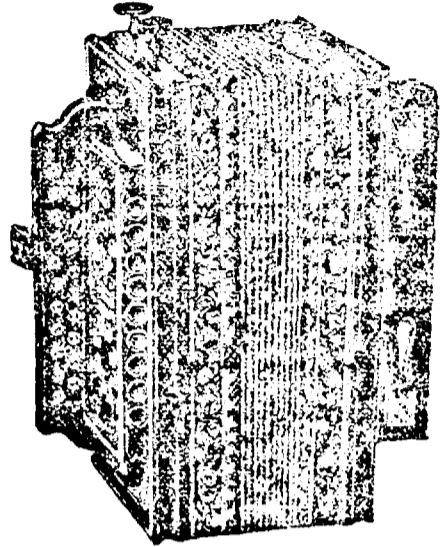
Ezenkívül mindenféle alkatrészek u. m. hegedű tokok, hangjegytartók, hangjegyváltványok és a legjobb minőségű olasz hűrok kaphatók a fentnevezett cégnél. — Vidéki megrendelés esetén csupán az ár megnevezésére szükséges, hogy a megfelelő minőség elküldhető legyen.

STREICHER J., Arad, Tököly-tér 1.

(Katalin-fürdő épület.)

2593

Telefon szám: 189. Telefon szám: 189.

1900. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A borosjenői kir. bíróság, mint elsőfokú hatóság közhírré teszi, hogy a Dimitrie buttyini lakos végrehajtónak, Lugozán Ilie buttyini végrehajtóval szemben a 80 fillér-tőkekövetelés iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék és a borosjenői kir. járásbírószék területe fekvő, Buttyin községi 360. sz. telekkönyvben A. I. (784—785) hrsz. ingatlan a végrehajtási törvény 156. §-a értelmében egészben és Mikla Betya Perszida szolgalmi jogának érintése nélkül 718 koronában megállapított kikiáltási áron az 1900. évi október hó 30. napján d. e. 10 órakor Buttyin községében megrendelt nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladni, u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül nem tétetik, az elárverezendő ingatlant a kikiáltási áron alól is eladhatni.

2. Árverési kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százaléka feletti vagyis 71 kor. 80 fillért készpénzben vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában meghatározott ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átadni.

3. Vevő köteles a vételért 3 napnál hosszabb részletben, és pedig az árverés jogerőre emelkedéséig számított 15 nap alatt, másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés iránti számlát 6%-os kamattal együtt az 1881. évi decem-

ber 6-án 39415. igazságügyi miniszteri sz. alatt kelt rendeletében előírt módon a buttyini kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál befizetni

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani. Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság tkvi hatóságánál és Buttyin, Borossebes és Kisindia községek előjáróságánál megtekinthetők.

Borosjenői kir. bíróság tkvi hatósága 1900. évi szept. hó 11-én.

Bittó,

kir. járásbíró.

2959

Aradvármegye alispánjától.

27730—1900. sz.

Pályázat.

Az aradvármegye törvényhatósági bizottsága 482/900. kgy: számú határozatával rendszerezett 2200 korona évi fizetés 500 korona lakbérrel és 800 korona utiátalánnyal javadalmazott vármegyei „ambuláns számvevői” állásra ezenel pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 17. §-ában körülírt képzettséget igazoló okmányaikat kérvény kíséretében Aradvármegye főispánja Urbán Iván Ó Méltóságához 1900. évi november hó 15-ig annál is inkább nyujtsák be, mivel a netalán később érkező folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

Arad, 1900. október 16-án.

Dálnoki Nagy Lajos,
alispán.

2957.

Ügyes, nőtlen borbély,

ki népesebb községben letlepedni hajlandó, nagyobb

támogatást nyerhet.

Czim a kiadóhivatalban.

Radna járás főszolgabírájától.

5859—1900.

Pályázati hirdetmény.

Petris, Korbost, Rossia, Obersia, Iltyó, Szelistye, Tok és Kujás községekből alakított XII. közegészségügyi körben a községek által 500 frtot Herceg Lichtenstein Alajos iltyói uradalmi nagybirtokos által 200 frttal és gróf Kinszky Zdenkó petrasi uradalmi nagybirtokos által, pedig 300 frt lakbér és 32 köbméter tűzifa járandósággal javadalmazott körorvosi állás a vármegye alispánjának f. hó 5-től 26065. sz. a. kelt újabb rendelete szerint betöltendő lévén, annak választás utján leendő betöltésére határnapul f. é. november hó 12-ik napján d. e. 10 órára a petrasi körjegyzői irodába kitűzöm és pályázni kívánókat törvényszerűleg felszerelt kérvényeiknek a választást előző napig leendő benyújtására ezenel felhívom.

M. Radna 1900. október 18.

Csukay,
főszolgabíró.

2956

2734/1900. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fischer M. végrehajtónak Morar Vaszilie végrehajtást szenvedő elleni 132 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő Kurtics községben fekvő, a 231. sz. tkvben A + 13. a. beltelek ház 800 kor. becsértékben, 1134. sz. tkvben A I. 3. sor alatti ingatlanság 875 kor. becsértékben és ugyanazon telekkönyvben A I. 4. sor alatti ingatlanság 424 kor. becsérték és 2099 korban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi november hó 17-ik napján d. e. 10 órakor Kurtics községében megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átadni.

Kelt Aradon, 1900. évi május hó 31. napján.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,
kir. tszéki bíró.

2958

NEUMANN.

férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
ARAD,
a Fehér Kereszt szálloda mellett
SZABOTT ÁRAK!

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

2769

Tölgygerendák eladása.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak aradi fűtőházi telepén mintegy 420 drb 2-10 méter hosszú és 20/20-25 30 cm. erősségű

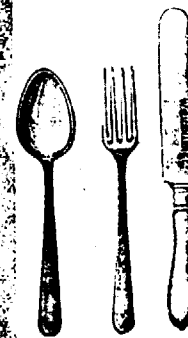
tölgyfagerenda van eladó.

A gerendák az említett telepen tekinthetők meg, hol az árakra nézve is felvilágosítás kapható. — Nagyobb mennyiség vételénél kedvezményes ár adatik. — Bővebb tájékozás a nevezett vasutak **anyagkezelési osztályánál** nyerhető.

2954

== Első cs. kir. szab. Alpaca és Alpaca ezüstárú gyár ==

Bachmann V. és Társa Bécs.

Ajánlja jótállás mellett ezüstölt evőeszközöket, mindenféle asztali készleteket, állványokat, Girandolet, s'b. háztartások, szállodák, étkezők és kávéházak részére.

Arjegyzékek kívánatra franco és gratis.

Főraktár:

Szabó Albert

üveg-, porcellán-, lámpa- és konyhaberendezési nagy raktárában

Aradon, Atzél Péter-utca 1. sz.

STERNA.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza

Aradon, Andrássté